

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

8 maart 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de relatief verminderde aantrekkingskracht van België voor buitenlandse investeerders

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het onvoldoende benutten van Europese onderzoeksprogramma's door ondernemingen

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de gelijkstelling van de statuten voor de ex-mijnwerkers van het Limburgs Oostelijk Bekken

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de verschillen tussen het standpunt van het Europees Parlement en de Vlaamse regering betreffende de conditionele steun aan ondernemingen

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de geplande hervorming van Gimvindus in het licht van de recente fusies in de staalindustrie

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 8 maart 2001

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandebroeke tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de relatief verminderde aantrekkingskracht van België voor buitenlandse investeerders

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandebroeke tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de relatief verminderde aantrekkingskracht van België voor buitenlandse investeerders.

De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is mijn gewoonte mijn bronnen te citeren en ervoor te zorgen dat mijn betoog onderbouwd is. Trouw aan deze geplogenheden wil ik zo eerlijk zijn te vermelden dat mijn bron voor deze aangelegenheid de Financieel Economische Tijd is, een ernstige en goede krant. Het verheugt me ook dat een medewerker van die krant vandaag in ons midden is.

Bij het doornemen van deze krant las ik een tijdje geleden een ontluisterend bericht onder de titel 'België valt uit de gratie van buitenlandse investeerders'. Het gaat om een bevraging die jaarlijks wordt uitgevoerd bij de duizend grootste bedrijven ter wereld over de mate waarin zij buitenlands investeren. Dat is echter alles, want de aard van de investeringen komt in deze bevraging niet aan bod. De bevraging resulteert in een top-25. Nu blijkt dat België – ik zal het straks over Vlaanderen hebben – uit die top-25 verdwenen is.

Dat is een verontrustende indicatie. Er wordt immers ook meegedeeld welke andere Noord-Europese landen in de top-25 stijgen of dalen. Uit die gegevens valt af te leiden dat alleen Frankrijk licht beter scoort, terwijl andere landen, zoals Duitsland, Italië en Spanje, status-quo blijven. Andere landen gaan er net als België op achteruit, hoewel ze in de top-25 blijven. Dat is het geval met Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

België – en a fortiori Vlaanderen – getuigen van een zeer grote openheidscoëfficiënt in het economisch gebeuren. Dat is onze troef. Los van de verontrustende titel in de FET, moeten we ook rekening houden met een wereldwijde uitgesproken vertraging van de economie, al is er dan nog geen sprake van een recessie.

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag is wellicht overbodig. Hebt u weet van deze internationale bevraging die door de Financieel Economische Tijd werd gebracht ? Bestaan er mogelijkheden – ik heb ze niet gevonden – om deze informatie regionaal uit te splitsen en te duiden ? Hoe evolueert een en ander in Vlaanderen : is er een stijging, een daling, of een status-quo ? Is er inderdaad sprake van een verminderde attractiviteit, en hoe beoordeelt u die achteruitgang ? Heeft het iets te maken met het beleid dat we tijdens deze regeerperiode uittekenen, en waarin bewust wordt gedacht aan de afbouw van de expansiesteun ? Is dat mede een bepalende factor voor onze verminderde aantrekkingskracht ?

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze problematiek heeft vanzelfsprekend ook onze interesse gewekt. U zult zich wellicht herinneren dat we in deze commissie al enkele malen aandacht hebben gevraagd voor een onderzoek waaruit blijkt dat ex-

Schuermans

pansiesteun in de sterk competitieve markt in Europa inderdaad nog steeds een belangrijke factor is, naast andere factoren.

Het is niet alleen belangrijk hoeveel middelen voor expansiesteun ter beschikking worden gesteld, hetzij voor kleine en middelgrote, hetzij voor grote ondernemingen ; ook de vaak wisselende regelgeving en de onzekerheid daaromtrent werden in een onderzoek vermeld, omdat ze verwarring scheppen op het terrein en disfunctioneel zijn. Ik heb vroeger al gepleit voor continuïteit en rechtszekerheid op het vlak van expansiesteun. Een buitenlandse investeerder baseert zich bij het begin van een investeringsproject op de bestaande regelgeving en legt dat, als het een binnenlands filiaal betreft, aan zijn hoofdkwartier voor. Op het moment dat het tot concrete plannen komt, moet hij echter vaststellen dat de regels eens te meer gewijzigd zijn. Dat is disfunctioneel.

Mijnheer de minister, daarom vraag ik uw extra aandacht voor het vierde element van de vraag van de heer Vandenbroeke. In welke mate kan een aangepaste regeling van de expansiesteun bepalend zijn voor het investeringsklimaat ?

De voorzitter : Over dat laatste is al een debat gevoerd naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen. Ook het vierde agendapunt van vandaag behandelt dat onderwerp.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de studie van Kearney is ons inderdaad bekend. Sta me toe op mijn beurt mijn antwoord in eerste instantie vanuit die invalshoek te formuleren. We moeten de studie op haar juiste waarde schatten. Een studie die gemaakt is met het oog op benchmarks en vergelijkingen heeft vanzelfsprekend een belangrijke signaalfunctie, maar we moeten ook de resultaten ervan durven relativeren, gelet op sommige componenten die in dergelijke studies een rol spelen.

Het ging inderdaad om een studie bij duizend internationaal actieve groepen over hun wereldwijde plannen voor bijkomende investeringen. Daarin zijn geen afzonderlijke gegevens over Vlaanderen opgenomen. Ik heb er in deze en in andere commissies in het verleden, toen we spraken over economie, bedrijventerreinen of statistieken, al op gewezen dat we voor Vlaanderen beschikken over bedroevend weinig correcte informatie die ons zou

toelaten een beleid te voeren op basis van wetenschappelijke imperatieven.

We vergaren nu in een snel tempo statistische informatie, om te weten te komen waar het in Vlaanderen op staat. In de loop van dit voorjaar ronden we een studie af over het gebruik van ICT in Vlaanderen. Op dit ogenblik zijn daarover geen adequate gegevens beschikbaar, laat staan dat we gegevens zouden hebben over het ICT-gebruik bij KMO's. De minister kan onmogelijk impulsprogramma's ontwikkelen als hij niet over die basisinformatie beschikt. De studieopdrachten lopen reeds, en we willen in de loop van het voorjaar tot een analyse van de situatie en tot conclusies komen, met het oog op het nemen van gepaste maatregelen.

De hier aangehaalde studie is een bevraging bij een steekproef van duizend firma's. Dat is niet weinig. Het gaat om de duizend grootste bedrijven, wat een bijzonder belangrijk segment is. De vraag rijst evenwel in hoeverre die duizend firma's representatief zijn voor de intenties van alle buitenlandse bedrijven die mogelijk investeringsplannen hebben.

Een andere nuancering is de vraag waar zich de hoofdzetels van die duizend bedrijven bevinden. Per definitie zullen deze bedrijven immers geneigd zijn eerst in het land van herkomst te investeren, wat natuurlijk het eindresultaat op een belangrijke manier kan beïnvloeden. Als bijvoorbeeld zou blijken dat bij die duizend bedrijven vooral Amerikaanse multinationals grote groepen zouden determineren, dan krijgen we natuurlijk een scheeftekening van de gegevens.

Verder denk ik dat wij uiteindelijk de vaststelling moeten relativeren dat er op bepaalde ogenblikken 'hot spot'-regio's voorkomen ten aanzien van investeringsjaren. Dit zijn regio's waar het op dat ogenblik interessant is om te investeren omwille van bijzondere economische en andere omstandigheden.

Ik denk eigenlijk dat we ons eerst de vraag moeten stellen of België minder aantrekkelijk is geworden voor buitenlandse investeringen, en op de tweede plaats of Vlaanderen minder actief is geworden met betrekking tot buitenlandse investeringen. Wat België betreft stel ik vast – en daarmee trap ik een open deur in – dat één van onze grootste hypotheeken op het aantrekken van investeringen het probleem van onze loonkost blijft. Het is een probleem waarvan de hefboom, namelijk de patronale heffingen, zich op het federale niveau bevinden.

Van Mechelen

De voorbije 24 maanden hebben we ons ingespannen om die loonkosten ten dele onder controle te krijgen. Deze inspanningen moeten ongetwijfeld een gunstig effect hebben op het aantrekken van buitenlandse investeringen. Voorts is er op dit ogenblik een volledige terugloop van investeringsplannen op wereldwijde schaal, waarmee ik deze studie zou willen nuanceren.

In de Economist van 24 februari is het bericht verschenen over een gloednieuwe studie 'World Investment Prospects' van het zusterbedrijf the Economist Intelligence Unit. Hierin werd het fenomeen van de directe investeringen in het buitenland onder de loep genomen. In deze studie wijzen de auteurs onder meer op het feit dat de wereldwijde kapitaalstromen van directe investeringen in het buitenland afnemen van 1100 miljard dollar in 2000 tot 800 miljard dollar in 2001.

Het betreft dus een wereldfenomeen met betrekking tot de terugval van directe buitenlandse investeringen in de rijkere landen. De oorzaak is te vinden in de vertraging van de economische groei in de Verenigde Staten en de terugloop van internationale fusies en overnames. Belangrijk hier is te onderstrepen dat uit deze studie blijkt dat dit fenomeen slechts tijdelijk van aard zou zijn en dat men vanaf 2002 opnieuw een substantiële groei mag verwachten.

Deze studie geeft ook een raming voor de periode 2001-2005 van de directe buitenlandse investeringen in 60 landen, die quasi alle buitenlandse investeringen voor hun rekening nemen. Uit deze studie blijkt dat de Verenigde Staten jaarlijks gemiddeld 26,6 percent van alle buitenlandse investeringen aantrekken en hiermee veruit Groot-Brittannië vooraf gaan. Dit land blijft met een aandeel van 9,3 percent wereldwijd de tweede grootste ontvanger van buitenlandse investeringen. België komt in deze studie op de zevende plaats met 3,4 percent.

Dit is eigenlijk in tegenspraak met de resultaten van de Kearney-studie. Belangrijk hierbij is dat België wordt voorafgegaan door landen zoals Nederland met 4,1 percent, Frankrijk met 4,7 percent, China met 6,5 percent en Duitsland met 7,8 percent. In deze studie staan wij dus op de zevende plaats en zitten we in de buurt van de resultaten die op dit ogenblik worden bereikt in Nederland. Door deze studie te plaatsen ten opzichte van de Kearney-studie worden de resultaten ten dele gereïtiverd.

Vervolgens zou ik willen opmerken dat men met cijfers alles kan bewijzen. Daarom moeten we voorzichtig zijn met de interpretatie van statistieken als we bijvoorbeeld een andere oefening willen toepassen op diezelfde statistiek. Als we de resultaten van de Kearney-studie relateren aan het aantal inwoners – of anders gesteld : als we de directe buitenlandse investeringen per hoofd van de bevolking beschouwen -, dan zou België op de tweede plaats komen. We zouden dan alleen worden voorafgegaan door Ierland. Als de 4,1 percent van Nederland ten opzichte van de 3,4 percent van België wordt gerelateerd aan het aantal inwoners, dan springt België over Nederland en blijft alleen Ierland ons voorafgaan. Nederland zou in een oefening als deze op een zesde plaats komen, gevolgd door Groot-Brittannië. Relatief scoort Groot-Brittannië beter, maar in relatie tot het bevolkingscijfer zou het tot een andere weging kunnen komen.

De vraag is welke resultaten de DIV heeft geboekt voor het jaar 2000. Deze resultaten zijn vers van de pers ; we kunnen ze u dus letterlijk vandaag meedelen. Het is belangrijk dat we hieromtrent een aantal kerncijfers naar voren brengen in vergelijking met de voorgaande jaren.

De eerste cijfers die de DIV kon voorleggen, betreffen cijfers uit 1994. In dat jaar werden 44 investeringsprojecten goedgekeurd. In 1995 werden 56 projecten goedgekeurd, in 1996 88 en in 1997 94 projecten. In het jaar 1998 hebben we voor de eerste keer de grens van 100 overschreden en werden er 128 investeringsprojecten in Vlaanderen goedgekeurd. In 1999 dachten we een historisch record te hebben geboekt met 179 projecten. Ik kan u vandaag meedelen dat we dit record in 2000 hebben verbeterd. We hebben de grens van 200 doorbroken. Vorig jaar werden 205 projecten gerealiseerd in Vlaanderen.

Statistisch is het duidelijk dat het aantal buitenlandse investeringen in Vlaanderen een gestage groei met zich meebrengt. Het bedrag aan materiële investeringen is opgelopen van 14 miljard frank in 1994 tot 73 miljard frank in 1998. In 1999 was dat goed voor 101 miljard frank. Vorig jaar hebben we dit verbeterd tot 103 miljard frank aan materiële investeringen vanuit het buitenland.

Sta mij toe om deze cijfers ten dele te relativeren. Ze zijn berekend op basis van indicatoren die aangegeven worden bij ieder investeringsproject. In het kader van de tewerkstelling betekent dit dat we in 1998 een directe tewerkstelling kenden met 7.408 arbeidsplaatsen. In 1999 waren de 179 projecten goed voor 9.422 directe arbeidsplaatsen. In het

Van Mechelen

jaar 2000 werden 8.958 nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd dankzij deze buitenlandse investeringen.

Hierbij is het interessant even te kijken over welke soorten investeringen het ging. In dit pakket van 205 investeringen waren 121 expansie-investeringen. Verder waren er 47 greenfieldinvesteringen, 14 joint ventures en 23 aankopen. Ook hieruit blijkt dus dat het een mooi gespreide portefeuille is.

Negentig van de 205 investeringen kwamen uit Europa. Hierin spelen onze buurlanden een grote rol. Er kwamen 47 investeringen uit Azië en 67 uit de Verenigde Staten. Dit bewijst dat Amerikaanse bedrijven zeer belangrijk blijven voor de toename van investeringen in Vlaanderen. Eén staat bij de categorie 'overige'; het is misschien interessant na te gaan uit welk land die afkomstig is.

Er waren 94 investeringen in de productie-activiteiten en 36 in logistiek. Dit onderstreept het groeiend belang dat Vlaanderen ten aanzien van logistiek inneemt. Wij zijn wat dat betreft schitterend gesitueerd in Europa, en we hebben er alle belang bij dit in de toekomst verder te ontwikkelen. We hebben tijdens de begrotingbesprekingen aangekondigd dat we deze logistieke functie, die België in Europa kan vervullen, verder zullen onderbouwen en ondersteunen.

Er waren vijftien investeringsprojecten in de sector onderzoek en ontwikkeling, vier call-centers en zeven hoofdkwartieren. Het is toch niet onbelangrijk dat hoofdkwartieren van internationale ondernemingen zich hier komen vestigen. Er waren negen service-centra en veertig 'overige'.

Ook inzake investeringsprojecten per sector geef ik een paar kerncijfers. Er waren 23 investeringsprojecten in de sector automobieltoeleveranciers. Dat bewijst dat de inspanningen van de vorige Vlaamse regering, die we onverkort hebben voortgezet, nu toch resultaat opleveren: denken we maar aan Flanders Drive, dat definitief van de grond is gekomen. U weet dat we proberen nieuwe Renault-debâcles te voorkomen door toeleveranciers aan te trekken rond onze autoassemblagebedrijven, en een en ander zo te organiseren dat ze hun projecten bij wijze van spreke op de lopende band kunnen toevoegen aan de assemblage.

Er waren 29 investeringen in de chemiesector. U weet dat we de voorbije jaren een aantal Japanse

bedrijven, zoals Nippon Shukubai, hebben kunnen aantrekken. Zeer recent werd een nieuwe investering aangekondigd: die zal wellicht eerstdaags worden bevestigd. De chemiesector, die zich vooral in het Antwerpse situeert, blijft enorm belangrijk. Verder waren er 11 investeringen in de life science en 36 in wat we informatie en technologie noemen.

Met deze cijfers wil ik een aantal dingen aantonen. Enerzijds nemen we die studie van Kearney ernstig: die heeft een belangrijke signaalfunctie. Uit de cijfers van de DIV kunnen we anderzijds afleiden dat Vlaanderen wat dit betreft meer dan behoorlijk blijft presteren. Het lijkt me nuttig de studie waaruit ik citeerde integraal op te vragen en ter beschikking te stellen van de commissie, zodat dit een element kan zijn in het beleid dat we hier samen moeten ontwikkelen.

Vlaanderen blijft een interessante investeringsregio. Uit de aangepaste werkloosheidscijfers die vorige week werden gepubliceerd naar aanleiding van de Eurostatstatistiek blijkt dat Vlaanderen een structureel niveau heeft bereikt. We dreigen min of meer in de Nederlandse situatie te verzeilen, met een duidelijk tekort aan geschikte, voldoende geschoolde arbeidskrachten in een aantal knelpuntsectoren. Daarom is de Vlaamse regering van oordeel dat we meer dan ooit snel werk moeten maken van het heroriënteren van onze expansiesteun, om zo in de eerste plaats dit tekort te verhelpen in plaats van over onze grenzen te gaan zoeken. Over deze expansiesteunregeling zal ik straks verder uitweiden, naar aanleiding van een andere vraag.

De heer Schuermans suggereert dat de wijziging van deze regeling tot rechtsonzekerheid leidt. Dit klopt, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we deze wijziging moesten doorvoeren omdat de vorige reglementering niet wettelijk was. Die was immers niet aangemeld bij de Europese Commissie en is op last van deze instantie opgeschort om te worden herzien. Ondertussen heeft de Europese Commissie het licht op groen gezet voor de MGB-3-regeling, zodat we onze voorraad van ongeveer 170 dossiers opnieuw versneld kunnen afwerken.

Vlaanderen moet dus niet op zijn lauweren rusten. We moeten proberen, zowel op Vlaams als op federaal niveau, om op een constructieve wijze datgene aan te pakken waarin we tekortschieten. Als Vlaams minister ben ik uiteraard vragende partij voor het doorvoeren, in de loop van 2002, van de aangekondigde tweede stap in de vermindering

Van Mechelen

van de bedrijfsvoorheffing. Uit alle beschikbare cijfers leid ik af dat de eerste vermindering meer dan haar succes heeft bewezen. De lineaire verlaging van de loonlasten is een uitstekend middel om ons concurrentiëler te maken op het vlak van buitenlandse investeringen, zeker ten opzichte van onze belangrijkste handelsconcurrenten. Vlaanderen moet de hefboomen die het heeft zo optimaal mogelijk inzetten. Opleiding en vorming zijn een uitstekend instrument om ervoor te zorgen dat we geschikte arbeidskrachten kunnen leveren aan buitenlandse investeerders in onze regio.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreide en zeer positieve antwoord. Wellicht net als alle leden waardeer ik ook ten zeerste dat de studie waaruit hij uitvoerig citeerde zal worden verspreid. Begrijp me niet verkeerd, mijnheer de minister : ik ben helemaal geen doemdenker, wel een Vlaams realist. Ik was veronrust door de berichten van de Financieel Economische Tijd. Die hebt u in menig opzicht weten te nuanceren. U kunt dus inderdaad een optimistische boodschap brengen.

Inzake het concurrentiegegeven verwees u omstandig naar de lonen en de kansen die we daar kunnen grijpen. U wees op het knelpunt van het tekort aan arbeidskrachten en hun scholingsgraad, maar ik mis nog een element. Hebt u aanwijzingen dat een mogelijke afname van aantrekkelijkheid ook iets te maken kan hebben met mobiliteits- en infrastructuurproblemen, met het dichtslippen van ons wegennet ?

Ik waardeer dat u er alles aan doet om de regionale statistieken te optimaliseren. Ik vermoed dat u dit in onderling overleg doet met minister Stevaert, die dit domein beheert.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Bij de keuze van investeringen wordt er een afweging gemaakt aan de hand van een twintigtal parameters. Opleiding en vorming is er één van, net als loonkosten.

Mobiliteit is vanzelfsprekend een van de voorname. U zult ongetwijfeld de ondertoon hebben begrepen toen ik stelde dat een belangrijk pakket aan investeringen zich situeert in de logistieke sec-

tor. Daar hebben we natuurlijk rechtstreeks te maken met het pijnpunt van de mobiliteit. Vlaanderen heeft er alle belang bij mobiliteitsplannen te ontwikkelen die een antwoord geven op deze bezorgdheid. Vlaanderen kan het debat dat vandaag woedt over het tienjareninvesteringsprogramma niet aandachtig genoeg volgen. Elke minister heeft de plicht om terzake maximaal te overleggen met de federale collega's, om het belang daarvan te beklemtonen. Elke vertraging in de investeringen in onze spoorweginfrastructuur voor het goederenspoorvervoer zou dramatisch kunnen zijn voor de mobiliteitssituatie van Vlaanderen. Ik heb daarover gesprekken gevoerd met zowel de federale premier als met de heer Coene, die het dossier technisch voorbereidt voor de federale regering.

Ik blijf de mening toegedaan dat men weliswaar in de totaliteit een 60/40-verdeelsleutel kan toepassen, maar dat men ook inzake investeringen in goederenspoorinfrastructuur moet uitgaan van de economische realiteit en niet zozeer van voornoemde verdeelsleutel. Momenteel wordt 80 percent van het goederenspoorvervoer gegenereerd vanuit onze Vlaamse havens. Het zou dan ook bijzonder kortzichtig zijn om dit in het nieuwe investeringsprogramma op basis van een 60/40-verdeelsleutel te gaan afwegen. Men kan deze sleutel misschien wel deels hanteren voor het personenvervoer, maar als men dit zou doen voor het goederenspoorvervoer, dan zou dit een anomalie zijn.

Wat de statistieken betreft : dit wordt vanzelfsprekend doorgegeven. We kunnen niet snel genoeg werk maken van goede regionale statistieken en benchmarkingstudies, die aanduiden welke weg we moeten bewandelen.

Wat de expansiesteun betreft, zullen we het kind niet met het badwater weggooien. Het is de bedoeling om meer tewerkstellingssteun te geven. Ik kan u in een besloten vergadering concrete dossiers voorleggen van bedrijven die in aanmerking komen voor meer tewerkstellingssteun voor een bedrag van 400 miljoen frank, terwijl er geen enkele garantie is dat ze binnen drie jaar nog actief zullen zijn in Vlaanderen. Ik ben er geen voorstander van om dat te blijven doen. Daarom is er een voorstel tot heroriëntering naar duurzame ontwikkeling van de Vlaamse regio. Daartoe moeten er voldoende geschoolde arbeidskrachten zijn. Het debat wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het onvoldoende benutten van Europese onderzoeksprogramma's door ondernemingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Schuermans tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het onvoldoende benutten van Europese onderzoeksprogramma's door ondernemingen.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik ben net als de heer Vandenbroeke getroffen door berichten over het feit dat onze ondernemingen onvoldoende gebruik maken of gebruik kunnen maken van de belangrijke Europese budgetten voor wetenschappelijk onderzoek en investeringen in innovatie. Dat laatste is erg belangrijk in een economie die op de export is gericht, zoals de onze.

Europa stelt veel middelen ter beschikking : voor de periode 1998-2002 gaat het om bijna 15 miljard euro. Dat is gigantisch veel. Blijkbaar stoten echter veel bedrijven op een moeilijk te nemen hindernis, met name de te doorlopen procedure om in aanmerking te komen voor de middelen. Voor 1999 resulteerde dit in 544 miljoen euro voor België met amper de helft voor de privé-sector. De werkgeversorganisaties VBO en VEV, alsook de GOM's, doen een poging om de bedrijven te begeleiden, maar stellen ook dat dit percentage erg laag is. Amper een op vijf industriële projecten geraakt door de proceduretunnel. Op welke manier kan de overheid nog een inspanning leveren bovenop wat ze vandaag al doet ? Welke mogelijkheden zijn er om in de toekomst meer van deze middelen te genereren ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, de heer Schuermans heeft gelijk om het uitzonderlijk belang van deze Europese kaderprogramma's voor onderzoek en ontwikkeling te onderstrepen. Ik deel zijn mening dat de complexiteit van de achtereenvolgende kaderprogramma's voor onderzoek en technologische ontwikkeling een zorgpunt is voor de hele Europese Gemeenschap en voor de commissie in het bijzonder. Kort na het aantreden van Europees Commissaris Busquin heb ik daarover een uitvoerig gesprek met hem gevoerd.

Dit heeft ook het voorwerp uitgemaakt van een vrij indringende discussie naar aanleiding van de samenkomst van de bevoegde ministers in Lisbon bij het Portugees voorzitterschap onder leiding van de Portugese minister voor Wetenschapsbeleid. Er is vanuit alle hoeken bij de Europese Commissie op aangedrongen om tot eenvoudigere formules te proberen komen.

Het vijfde kaderprogramma wordt gekenmerkt door een toegenomen concentratie van doelstellingen en door een betere aansluiting op de grote sociaal-economische prioriteiten van de Europese Unie. Het Europese kaderprogramma is niet alleen een belangrijke bron van subsidies, maar kan voor de deelnemers ook een basis vormen voor de ontwikkeling van internationale netwerken en voor het verkennen van nieuwe markten. Inzake de ontwikkeling van internationale netwerken, zowel met betrekking tot het fundamentele onderzoek als het meer technologisch onderzoek gericht op industriële applicaties, is het de bedoeling dat de commissie daarvan een belangrijk aandachtspunt maakt.

Met betrekking tot de participatie van bedrijven hebben we een en ander opgezocht. We stellen vast dat steeds meer organisaties een beroep doen op het kaderprogramma voor de financiering van hun projectvoorstellen op het vlak van onderzoek en ontwikkeling. Zo werden bij de start van het vijfde kaderprogramma in 1999 16.000 voorstellen behandeld, waarvan er 3.500, dus 21 percent, voor financiering werden geselecteerd door panels van onafhankelijke deskundigen. Er wordt een gigantisch pakket dossiers ingestuurd voor dit soort van programma's.

De transparante en geharmoniseerde beoordelingsprocedures werden door onafhankelijke waarnemers betrouwbaar en rechtvaardig bevonden. Men heeft een soort van intern audit-systeem opgezet. U weet ongetwijfeld wat daar de aanleiding toe was, met alle problemen van dien bij de vorige Europese Commissie. De projectvoorstellen worden beoordeeld op basis van een aantal criteria waarbij de wetenschappelijk kwaliteit, het innovatief karakter en de socio-economische relevantie primeren. De bedrijven vertegenwoordigen een derde van de deelname aan de specifieke programma's, zowel qua deelname met 32,5 percent als qua financiële middelen met 34 percent.

Deze grote betrokkenheid van de economische actoren toont duidelijk aan dat het communautair onderzoek voorziet in een aantal van hun behoeften. De deelname van de Belgische bedrijfssector

Van Mechelen

komt overeen met het Europees gemiddelde op dit ogenblik. De cijfers met betrekking tot de Vlaamse deelname in het vierde kaderprogramma dat liep van 1994-1998, worden momenteel verwerkt en geanalyseerd en zijn vandaag nog niet beschikbaar. Voorlopige cijfers voor het programma 'gebruiksvriendelijke informatiemaatschappij' dat wordt gekenmerkt door een uitgesproken industriële participatie, tonen evenwel aan dat de gemiddelde deelname van België in dit programma 3,8 percent is, en dat de financiering voor Belgische deelnemers overeenkomt met 4,4 percent van het totale programma. Als we het aandeel van Vlaanderen bekijken, kunnen we stellen dat Vlaanderen aan zijn trekken is gekomen. We hebben de middelen binnengehaald die we redelijkerwijze mochten verwachten. Exacte cijfers hopen we nog dit voorjaar ter beschikking te hebben.

Over de complexiteit van de administratie heb ik al gesproken. De administratieve procedures bij het indienen van projectvoorstellen in het Europese kaderprogramma zijn en blijven een zwak punt. Daaraan moet worden gewerkt. Iedereen is het erover eens dat de aanvraagprocedures nog steeds te ingewikkeld zijn, dat de informatie zo omvangrijk is dat ze onoverzichtelijk wordt, en dat niet-succesvolle indieners te traag worden ingelicht. Men vraagt een soort screening in twee stappen, waarbij eerst een shortlist wordt opgesteld en dan wordt uitgemaakt wie in aanmerking komt en wie niet. Men moet sneller zekerheid krijgen. Tot slot moet de duur van de onderhandelingen die leiden tot een definitief contract en de papierwinkel die daarmee gepaard gaat, worden afgebouwd. Commissaris Busquin beloofde daar een van zijn topprioriteiten van te maken.

In de loop van vorig jaar werden dan ook op Europees niveau een hele reeks van aanbevelingen van een interdepartementale werkgroep voor het vereenvoudigen en het verbeteren van het beheer van de ontwikkelings- en onderzoeksprogramma's binnen het directoraat-generaal Onderzoek van de Europese Commissie, geïmplementeerd. 2000 zal wat dat betreft een scharnierjaar zijn. We komen stilaan in een nieuwe situatie terecht die beantwoordt aan de verzuchting van alle lidstaten.

Dan was er nog de vraag over hoe de Vlaamse belangen worden verdedigd op het hoogste niveau. Vanzelfsprekend is er rechtstreeks contact met de Europese Commissaris. Het kaderprogramma is gestructureerd rond een aantal specifieke programma's in bepaalde domeinen. Elk van deze program-

ma's wordt beheerd door een programmacomité bestaande uit delegaties van de verschillende Europese lidstaten en geassocieerde staten en vertegenwoordigers van de Europese Commissie. Elk programma wordt gevolgd door een comité, dat erop toeziet dat de diensten van de Europese Commissie de besluiten van de Raad correct uitvoeren. Deze comités bepalen samen met de Europese Commissie de werkprogramma's en geven hun mening over de lijsten van geselecteerde projectvoorstellen die voor financiering in aanmerking komen.

De Belgische delegatie bestaat uit vertegenwoordigers van zowel de federale als de regionale overheden. Vlaanderen wordt vertegenwoordigd door ambtenaren van de betrokken structuren. Enerzijds is dat de administratie Wetenschap en Innovatie, AWI, en anderzijds het Instituut voor Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen, gekend als het IWT. Deze organisaties hebben dus een bevoorrechte positie om informatie in een vrij vroeg stadium – bij besprekingen in de programmacomités – te verwerven, en op die manier te proberen op een proactieve wijze de belangen van de Vlaamse bedrijven en onderzoeksgroepen te verdedigen. In dit verband spreekt men van het nationaal contactpunt voor Vlaanderen, waarbij vooral via het IWT en AWI die contacten en informatie worden doorgegeven aan de Vlaamse ondernemingswereld.

Hoe loopt de ondersteuning van bedrijven in Vlaanderen via informatieverstrekking? Het spreekt voor zich dat een succesvolle deelname van Vlaamse bedrijven aan het Europese kaderprogramma een goede voorbereiding vergt. Om de Vlaamse bedrijven en onderzoeksgroepen tijdig te informeren over de mogelijkheid van de kaderprogramma's hebben het IWT en de AWI gezamenlijk in 1999 en 2000 maar liefst elf seminars georganiseerd over elk van de thematische en horizontale programma's van het kaderprogramma. Ze hebben deze seminars ook via ruime mailings aangekondigd. Die seminars hadden de bedoeling om onze Vlaamse deelnemers zo goed mogelijk te begeleiden in de contractuele aspecten van de Europese projecten. Daarom werd er ook een speciale workshop georganiseerd over de juridische en financiële aspecten, bijvoorbeeld de intellectuele eigendomsrechten, van dit soort onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten. In totaal waren voor de elf seminars maar liefst 1197 deelnemers ingeschreven, waarvan 32 percent uit de bedrijfswereld kwam. Die seminars waren bijzonder succesvol en er was een goede informatiedoorstroming.

Van Mechelen

Bovendien verzorgt het IWT ook regelmatig informatie-uitwisselingsessies op uitnodiging van intermediaire organisaties zoals Unizo, dat daar veel aandacht heeft aan besteed, zeker voor het vijfde kaderprogramma.

Daarnaast worden de Vlaamse bedrijven en onderzoeksgroepen regelmatig via de nieuwsbrief IWT-info op de hoogte gehouden van openstaande of te verwachten oproepen voor Europese projectvoorstellen. Op die manier weet diegene die het echt wil, wat er beschikbaar is aan programma's. Daarbij wordt ook een beroep gedaan op de intermediaire organisaties van de bedrijfswereld, zoals de GOM's, de collectieve centra, het VEV en andere die via het IWT en AWI de juiste informatie aan hun leden bezorgen.

Een andere vraag waar men zich in het verleden zorgen over maakte, is hoe de begeleiding moet gebeuren van de individuele bedrijven bij het indienen van projectvoorstellen. Ten eerste zijn er de programma's, ten tweede moet men kennis krijgen van die programma's, ten derde moet men via de seminars te weten komen hoe men kan meedoen, en ten vierde moeten de concrete dossiers worden opgesteld. Daarvoor hebben wij ook aan het IWT gevraagd om onze Vlaamse bedrijven daadwerkelijk te ondersteunen bij het opstellen van deze Europese dossiers. Zo werden in 1999 een dertigtal indieners die belangstelling toonden, actief begeleid door het IWT. Dat is een heel arbeidsintensieve maar belangrijke taak van het IWT, net zoals het nieuwe onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma voor Vlaamse KMO's dat wij in december hebben laten goedkeuren door de Vlaamse regering. Het gaat hier over een pot van 800 miljoen frank aan onderzoeks- en ontwikkelingssteun voor de Vlaamse KMO's in een nieuw gecentraliseerd programma. In dat programma trachten we veel aandacht te besteden aan onze kleinere Vlaamse KMO's om hen ook op het spoor te krijgen van deze Europese programma's die de deur openen naar internationale netwerken. Op die manier kunnen zij voor onze economie een belangrijke steun zijn.

Wat is de uitdaging voor de toekomst? Het is belangrijk dat wij samen met AWI en het IWT dit jaar en de volgende jaren proberen nog meer synergieën en samenwerkingen te creëren in Vlaanderen met andere actoren. Wij hebben beslist om het IWT de mogelijkheid te bieden om drie fulltime personeelsleden extra aan te werven voor deze aangelegenheid. We werken ook goed samen met de andere Belgische overheidsinstanties. Ik

heb naar aanleiding van de Europese Top van Lisbon gesprekken aangeknoopt met mijn Nederlandse collega, de heer Herman, die bereid is om na te gaan of we op het vlak van publicaties kunnen samenwerken. In samenwerking met Agoria is een werkgroep opgericht die zal proberen de technologische innovatie van de Vlaamse bedrijven verder te versterken. Op die manier kunnen we maximaal gebruik maken van de middelen die door Europa beschikbaar worden gesteld.

Er is al heel wat gebeurd, zowel op Europees als op Vlaams vlak. We hebben een methodologie uitgewerkt waarbij we zeer concreet onze Vlaamse bedrijven informeren en begeleiden om die dossiers binnen te krijgen. We moeten dit, samen met de sectorale vertegenwoordigers, in de loop van de volgende jaren proberen te versterken.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Het zal zinvol zijn om straks de cijfers te bekijken van de evaluatie van het vierde programma Vlaanderen over hoeveel bedrijven een aanvraag hebben ingediend en ook over de grootte van de bedrijven. Hoe kleiner namelijk het bedrijf, hoe kleiner de knowhow om deze zware slag te slaan.

Minister Dirk Van Mechelen : Toevallig heb ik twee weken geleden de installatie bijgewoond van de nieuwe raad van bestuur van het IWT in het nieuwe concept conform het Innovatiedecreet. Het moet de bedoeling zijn dat AWI en het IWT gezamenlijk niet alleen de cijfers bekendmaken, maar dat ze daar ook een screening van maken.

Ik denk dat dit aan uw terechte vraag beantwoordt. We moeten daar lessen uit trekken om het systeem nog te verbeteren. Met de initiatieven die we nu hebben genomen voor het vijfde kaderprogramma hebben we al een grote stap vooruit gezet. Uit de cijfers zal blijken in welke mate we nog moeten bijsturen. Zodra die beschikbaar zijn, zal ik ze aan de commissie-voorzitter overmaken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid

en Europese Aangelegenheden, over de gelijkstelling van de statuten voor de ex-mijnwerkers van het Limburgs Oostelijk Bekken

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Janssens tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de gelijkstelling van de statuten voor de ex-mijnwerkers van het Limburgs Oostelijk Bekken.

Minister Van Mechelen zal antwoorden in de plaats van minister-president Dewael.

Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het ontgoochelt me dat de minister-president niet zelf aanwezig is. Ik respecteer de minister uiteraard als persoon en in zijn bevoegdheid van minister van Economie, maar gezien de grond van de vraag ging ik ervan uit dat de minister-president hier zelf als woordvoerder van de regering aanwezig zou zijn.

Toen ik in de periode van 1991 tot 1994 zetelde in de provincieraad van Limburg, mocht ik namens mijn fractie het initiatief nemen om in het provinciehuis van Hasselt een kunstwerk te plaatsen. De kunstenaar zou de opdracht krijgen middels zijn werk een blijvend eerbetoon te brengen aan de duizenden mijnwerkers die gedurende vijftien jaar gewroet hebben in de mijnen van het Kemisch Bekken, en door harde, vaak ongezonde arbeid economische welvaart brachten voor de arme provincie en haar bevolking.

Het kunstwerk is een fotocollage geworden. Vanaf de grote wand in de Boudewijnzaal in het provinciehuis kijken ons sindsdien tientallen zwart omrande ogen aan van verscheidene generaties mijnwerkers die voor het laatst hun 'Glück auf' schijnen toe te roepen. Tussen de foto's zijn echte steenkolen aangebracht die diep uit de grond werden opgedolven en toekomstige generaties de brandstof te tonen waarmee hun voorouders hun huizen verwarmden.

Ik had gedacht dat dit een laatste eresaluut – in mijnwerkerstaal 'Glück auf' – zou zijn dat ikzelf ter attentie van de vele mijnwerkers kon brengen. Maar bij de verkiezingen van juni 1999 hebben de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken niet nagelaten om de verschillende politici te benaderen en hen te vragen tijdens de komende regeerperiode hun reeds tien jaar oude probleem van ongelijke

behandeling op te lossen. Aldus werd ik opnieuw met de mijnwerkers geconfronteerd.

De problematiek van de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken betreft een ongelijke afvloeiingsregeling ten aanzien van hun collega's uit het Westelijk Bekken. Deze laatsten kregen bij een herstructurering in 1989 een uitdrukkelijk gunstiger regeling inzake de rechten op het mijnwerkersstatuut – in feite de pensioenregeling – en de gemengde loopbaan. Dat zijn twee wezenlijke elementen van de toekomstige bestaanszekerheid van de gewezen mijnwerkers.

Al die jaren sinds de mijnsluiting blijven de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken ijveren voor gelijkberechtiging. Zelf heb ik verschillende vergaderingen bijgewoond op zondagmorgen in As bij Genk. Er waren steeds meer dan tweehonderd mannen aanwezig. Zij geven een goed beeld van de mijnwerkerspopulatie. Alle nationaliteiten zijn goed vertegenwoordigd, dertien jaar na de mijnsluiting.

KS was één bedrijf. Bij de sluiting van de mijnen in het oosten werd er, in tegenstelling tot bij die in het westen, geen CAO afgesloten. Tevens werd de ondernemingsraad niet betrokken bij de uitwerking van de regeling. Dit is in strijd met de Conventie van Parijs, die hieromtrent in artikel 10 van hoofdstuk 5 duidelijke regels bevat. Bovendien werd een aantal onzekerheden ingeschreven in de sociale overeenkomst, wat juridisch gezien niet kan.

Uiterlijk op 28 april 1987 moesten de mijnwerkers van het Oostelijk Bekken een individuele keuze maken. Dit moest echter gebeuren in zeer bedenkelijke sociale omstandigheden. De heer Vandekerckhoven schreef hierover in zijn boek 'De miljarden van KS' er zeker van te zijn dat het in Het Belang van Limburg gepubliceerde interview met de heer Geyselinck de doorslag heeft gegeven in de keuze van de mijnwerkers. Hij zei dat in het westen ten hoogste 9.000 mijnwerkers tewerkgesteld zouden worden, en dat het overtal later zeker zou worden afgedankt, zonder de voordelen die op dat moment werden aangeboden. Hij zei letterlijk : 'De kans dat de voorstellen later worden hernomen bij een nieuw herstructureringsvoorstel voor het westen acht ik nihil.'

Intussen weten we dat de sociale begeleiding van de tweede herstructurering, in tegenstelling tot de eerste in 1987, leidde tot het afsluiten van een CAO, bekrachtigd door het KB van 11 september 1989. De mijnwerkers die hun keuze hadden ge-

Janssens-Vanoppen

maakt konden echter jammer genoeg niet meer terugkomen op hun keuze.

Een aanpassing van de statuten wordt gerechtvaardigd door de analyse van twee tegenstrijdige procedures, met name de mijnwerkersleningen en de gemengde loopbanen. In het ene geval gaat men ervan uit dat alle mijnwerkers werknemers zijn van hetzelfde bedrijf, KS, waardoor de ongelijkheden tussen groepen mijnwerkers met betrekking tot de mijnwerkersleningen worden rechtgezet. Wat de gemengde loopbanen betreft volgt men deze redenering echter niet, en spreekt men plots van twee verschillende groepen van mijnwerkers in twee verschillende situaties.

Dat is een belangrijk precedent. Indien de mijnwerkers van het Westelijk Bekken een compensatie kunnen krijgen op basis van de redenering dat er geen onderscheid bestaat tussen oost en west, dan kan men daar logischerwijze uit afleiden dat de omgekeerde redenering ook opgaat. Het gevolg is een belangrijke discriminatie, waardoor de verschillen tussen de individuele mijnwerkers erg groot kunnen zijn. Het lijkt ons dan ook gerechtvaardigd te pleiten voor een gelijkstelling van de statuten van alle mijnwerkers.

Van de KS-pot blijft op dit ogenblik nog een goede 12,5 miljard frank over. Omwille van de gelijkberechtiging wordt gevraagd daar 2,5 miljard frank van over te hevelen naar het nationaal Pensioenfonds, om zo de statuten en de gemengde loopbanen eerlijk te kunnen aanpassen. Na de verkwisting van miljarden, die onlangs in het KS-proces aan het licht kwam, is dit een gerechtvaardigd verzoek. Mocht er zelfs 3 miljard frank worden vrijgesteld, dan zouden ook de mijnwerkers die op pensioen werden gesteld voor 1968, een behoorlijk pensioen kunnen genieten. Die zogenaamde ereburgers moeten het nu immers met een schamel inkomen stellen, al hebben ze destijds volle dertig jaar mijnarbeid geleverd om het zwarte goud naar boven te halen.

Had men de mijnwerkers destijds oprecht en objectief voorgelicht, dan zouden er meer voor werkzekerheid hebben gekozen in het Westelijk Bekken. Aldus zou er ook minder geld resteren voor de LRM.

Mijnheer de minister, welke bereidheid bestaat er om tegemoet te komen aan een redelijke eis van rechtvaardigheid? Acht u het mogelijk om 2,5 miljard frank – of liever nog 3 miljard frank – over te

hevelen van de LRM naar het Pensioenfonds om tegemoet te komen aan de eis van financiële gelijkshakeling, en er op die manier voor te zorgen dat een deel van het overgebleven LRM-geld toch nog wordt geïnvesteerd in de mensen die door hun harde arbeid hebben bijgedragen tot het bijebrengen van deze gelden?

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik ben blij dat een lid van de meerderheid deze problematiek opnieuw aanhaalt. Ik hoop dat de minister in staat zal zijn om bij deze vraag om uitleg de juiste toedracht inzake het dossier te schetsen. In de periode die achter ons ligt, hing er vaak heel wat mist rond dit dossier. De mensen wisten vaak niet waar ze voor stonden. Het is belangrijk dat we vandaag vernemen wat de mogelijkheden zijn.

Samen met de heer Laverge behoor ik tot de oudgedienden van deze commissie. In de periode van 1991 tot 1995 hebben we gelijkaardige vragen over dit thema gesteld. Ik moet erkennen dat er op dat ogenblik geen meerderheid werd gevonden in het parlement om dit dossier te regelen. Het was dus geenszins een partijpolitiek spel. Ik heb die onpopulaire boodschap ook meegedeeld.

Andere collega's hebben in de loop der jaren het vlammetje steeds aangewakkerd en de indruk gegeven dat dit nog kon worden geregeld. Ik hoop dat ze gelijk hebben. Ik hoop dat vandaag, in een nieuwe constellatie, opnieuw overleg mogelijk is. Ik weet dat de meerderheid overleg heeft gepleegd. Wij zijn daar echter niet bij betrokken geweest, wat ik betreur maar waar ik verder geen punt van maak. Het belangrijkste is dat het dossier kan worden opgelost.

Mevrouw Janssens, ik ben wel een beetje verrast dat u dit thema agendeert in de vorm van een vraag om uitleg. In de briefwisseling die ik daaromtrent vanaf het begin van deze zittingsperiode heb ontvangen, is steeds gewag gemaakt van een voorstel van decreet om dit te realiseren. Er is overleg geweest. Ik weet niet waarom er nu geen voorstel van decreet is ingediend. Het is mogelijk dat de minister ons meedeelt dat één en ander bij ontwerp van decreet kan worden geregeld. Het kan misschien op initiatief van de regering en niet zozeer van het parlement, maar dat laat ik in het midden want ik weet het niet.

Schuermans

U weet dat ik niet iemand ben die wil blijven hameren op de vrije middelen, die vandaag ongeveer 14 miljard frank bedragen. Ik heb in de loop van de voorbije week ook een voorstel gedaan op een ander terrein om deze middelen zinvol in te zetten bovenop wat wij uit reguliere middelen moeten krijgen. Voor mij is deze pot dus zeker geen fetisj waar niet aan kan worden geraakt. Indien op dit vlak een zinvolle besteding kan komen, moet dit bespreekbaar zijn, ook samen met de leden van mijn fractie.

Ik wil te allen prijze vermijden dat deze problematiek na de discussie van vandaag nog jaren zou blijven aanslepen. Dit zou ik van de minister willen horen in deze vraag om uitleg. Dat is voor de betrokkenen immers onmenselijk. Ik ben de zoon van een ex-mijnwerker uit hetzelfde bekken en weet dus waarover ik spreek. Men moet de mensen zeggen waar ze voor staan, wat de boodschap ook inhoudt. We mogen niet de indruk geven dat indien we nu falen, er straks misschien toch nog een oplossing zou worden gevonden voor de volgende verkiezingen. Dat zou niet fair zijn. Ik hoop dat wat dit betreft, de duidelijkheid zal zegevieren.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijn verhaal ligt eigenlijk in dezelfde lijn van de heer Schuermans. Het is een pleidooi voor duidelijkheid, opdat men de kaarten op tafel zou leggen en de stand van zaken precies zou meedelen, zodat de mensen weten wat de toekomst zal brengen.

Dit verhaal gaat in Limburg al een kleine tien jaar mee in besloten vergaderingen en in ruimere groepen. Er wordt altijd hoop gecreëerd, maar niet iedereen zegt altijd even duidelijk wat de afloop zal zijn. Deze afloop is trouwens vaak moeilijk te bepalen, maar de mensen hebben op zijn minst het recht te weten wat nu precies de toekomstige opties zijn ten aanzien van de vraag die hier concreet wordt verwoord.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik zou eerst mevrouw Vanoppen willen danken voor deze vraag. Zij heeft de zaak op een duidelijke manier geschetst. Welke verantwoordelijkheid dragen wij om een geschiedenis te corrigeren of aan te passen indien dit mogelijk is ?

Het gaat om de sluiting van een bedrijf, wat mij betreft één bedrijf, mevrouw Vanoppen heeft dat duidelijk aangetoond. Dit proces werd op gang gebracht in opdracht van de federale overheid en later verdergezet door de Vlaamse overheid. Ik vind het niet zo erg dat dit gebeurd is in verschillende bewegingen, maar ik heb er wel problemen mee dat het ook gebeurd is met verschillende sociale oplossingen. Daardoor is er een verschil ontstaan tussen het oostelijk en het westelijk bekken wat statuten, pensioenen en dergelijke betreft. Ik vind dit onaanvaardbaar. Het komt in de normale sociale geschiedenis zelden voor dat men werknemers – bij de stopzetting van een productieproces of de sluiting van een bedrijf – op zulke verschillende manieren laat afvloeien.

Ik wil nog een ander voorbeeld aanhalen waaruit blijkt dat men indertijd een beetje heeft gespeeld met de statuten en pensioenen van deze mensen. De heer Geyselincx heeft vroeger eigen NV's opgericht, en werknemers met een mijnwerkersstatuut opgenomen in een NV van onroerend goed bijvoorbeeld. Alhoewel hun activiteiten in de mijn gesitueerd bleven, verloren ze op dat moment wel de rechten die ze als mijnwerker hadden. Een aantal jaren later werd die NV opgedoekt, en kregen ze opnieuw andere statuten, maar hun eerste statuut van ondergrondse mijnwerker, behoorde definitief tot het verleden.

Hoe klein deze groep ook is, toch verkeren ze weer in een verschillende situatie ten opzichte van collega's, die bij wijze van spreken in dezelfde werkomgeving en in opdracht van dezelfde werkgever hebben gefunctioneerd. Het zou interessant zijn enig zicht te krijgen op deze problematiek. Ik besef wel dat het zoveel jaren geleden is, en dat het probleem zich niet meer stelt voor sommige mensen. Ik weet niet hoe groot het probleem nu nog is. Er worden allerlei vragen gesteld over de input in pensioenfonds ten belope van 2,5 à 3 miljard frank. Zelf heb ik geen zicht op de financiële consequenties van deze problemen. Het zou interessant zijn om deze gegevens in kaart te brengen, zodat men de financiële gevolgen van toekomstige correcties kan inschatten.

Mijnheer de minister, ik wil mij in elk geval aansluiten bij de vraag die iedereen hier terecht heeft gesteld. De verantwoordelijkheid ligt duidelijk bij de vorige regeringen. Indien dit juridisch, praktisch en feitelijk haalbaar is, moet dit verkeerde beleid door volgende regeringen worden gecorrigeerd. Uiteindelijk bestaat er een continuüm van verantwoordelijkheid. Daarom vraag ik de minister om duidelijkheid, zodat deze mensen weten of er nog reden tot

Sannen

hoop is. Ik beseft dat wij ons hadden geëngageerd om dit dossier op de tafel van de regeringsonderhandelingen te brengen, maar dat voorstel heeft het niet gehaald in het regeerakkoord. Vandaar vraag ik deze regering om duidelijkheid te creëren voor al deze mensen en om de bekommernissen in overweging te nemen, die door mevrouw Vanoppen werden geformuleerd, zodat rechte trekkingen kunnen worden gerealiseerd.

De voorzitter : De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine : Ik wil mij aansluiten bij de vorige sprekers. Ik behoor niet tot diegenen die er reeds bijwaren begin jaren negentig. Toen deze feiten zich voltrokken, was ik zelf werkloos. Ik heb familieleden die in de mijn hebben gewerkt, en als jobstudent heb ik ook de mijnen kunnen meemaken. Mij is het altijd opgevallen dat de problematiek, die dertien jaar oud is, telkens veel aandacht krijgt. Er is vanalles rond gebeurd. Anderhalf jaar geleden werd ik geconfronteerd met de benadeelden van deze situatie. Ik heb nooit kunnen begrijpen waarom men voor deze kwestie geen oplossing heeft kunnen vinden. Men had tenminste kunnen vertellen of het al dan niet mogelijk zou zijn ooit tot een oplossing te komen. Onduidelijkheid is altijd troef geweest in dit dossier.

De perceptie van bepaalde uitspraken van beleidsmakers was ook niet steeds heel duidelijk. Op bepaalde ogenblikken hebben die uitspraken hoop gegeven aan mensen, wat ook niet goed was. Het was blijkbaar niet mogelijk om dit dossier op een duidelijke wijze op te lossen. Ik ken deze zaak van dossiers die men me heeft gegeven. De onduidelijkheid terzake oversteeg de partijgrenzen en de grenzen tussen oppositie en meerderheid.

Daarom ben ik verheugd dat mevrouw Janssens vandaag een heel duidelijke stelling wenst van de regering. Ik sluit me aan bij haar vraag : er moet eindelijk eens duidelijkheid komen in deze zaak.

De voorzitter : Er is een vrij grote eensgezindheid inzake de invalshoek over de grenzen tussen oppositie en meerderheid heen, en tussen nieuwe leden en leden die meer ervaring hebben. Dat is niet onbelangrijk. Dit heeft niets te maken met mensen naar de mond praten, het gaat over een maatregel van goed bestuur, over sociale rechtvaardigheid.

Ik ken het dossier onvoldoende om me er nu over uit te spreken. Dit KS-dossier moet worden beke-

ken in zijn totaliteit. Er blijkt dat dezelfde soorten werknemers verschillend zijn behandeld. Op zich lijkt me dat onaanvaardbaar. Er is sprake van een enorm juridisch kluwen. We gaan niet opnieuw het proces maken van de KS. Daar zijn al boeken over geschreven en er is al in lengte van dagen over gepraat. Het gaat over een sociaal onderdeel van een problematiek dat men uit bepaalde sferen moet halen en moet reduceren tot de hamvraag : hebben mensen al dan niet recht op iets ? Het antwoord daarop moet worden onderbouwd en gemotiveerd, zodat geen valse hoop ontstaat.

De heer Schuermans had bedenkingen bij de methode van de vraag om uitleg. Het lijkt me echter goed dat de vraagsteller koos voor de zachte methode. Men had net zo goed via een interpellatie het beleid kunnen ondervragen, kunnen vragen of de Vlaamse regering iets zou doen terzake. Er was ook de mogelijkheid van een voorstel van decreet. De zachte methode lijkt me echter goed voor het dossier : zo kan men misschien eindelijk, na vele jaren, tot een conclusie komen.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ter verduidelijking : ik had het over een voorstel van decreet omdat er briefwisseling bestaat uit deze zittingsperiode waarin sprake is van zo'n voorstel. Hoewel ik niet ben betrokken bij de voorbereiding, heeft men mijn medewerking gevraagd voor een voorstel van decreet. Ik wou dus weten waar dit voorstel nu is. Dat is alles.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik antwoord hier op uitdrukkelijk verzoek van de minister-president namens de regering. Het is evident dat de minister van Economie op deze vraag moet antwoorden, omdat mevrouw Janssens zeer concreet vraagt om 2,5 miljard frank van de LRM-middelen over te hevelen naar het Pensioenfonds. Het beheer van de middelen van de LRM gebeurt vanzelfsprekend door haar raad van bestuur, maar het toezicht daarop maakt deel uit van mijn opdracht. Daarom vond ik het mijn plicht om hier een zo exact mogelijk antwoord op te geven.

Ik ben het eens met de opmerking van vele leden : het dossier van de steenkoolmijnen moet worden gesitueerd in het hele dossier van de nationale sectoren, zoals steenkool, textiel en de scheepswerven die we hebben moeten sluiten. Dit gaat veel verder dan één probleem. Het gaat over een verschrikke-

Van Mechelen

lijke periode in de Vlaamse economische geschiedenis. Nogal wat Vlamingen hebben jammer genoeg hun job verloren in die moeilijke jaren tachtig, tijdens die ongelooflijke recessie waar België en Vlaanderen doorheen moesten. Het lijkt me niet verstandig mocht deze commissie dit dossier willen heropenen en het debat aangaan over sociale rechtvaardigheid tussen al diegenen die zijn getroffen door deze sluitingen. Dit zou vele wonden openrijten en aanleiding geven tot nieuwe discussies over sociale rechtvaardigheid.

Het is mijn bedoeling om de vraagsteller zo technisch mogelijk het verhaal te geven, zoals wij het hebben kunnen reconstrueren, van het geld dat ter beschikking werd gesteld in het kader van de sluiting van de steenkoolmijnen. Dat wil ik in een aantal stappen doen. Ik begin bij het protocol van 5 oktober 1987, dat rechtstreeks voortvloeit uit de door de federale regering genomen beslissing van 31 december 1986 met betrekking tot de exploitatie van de mijnen in het Oostelijk Bekken. Hierbij werd beslist deze exploitatie te beëindigen en een herstructurering van de activiteiten in het Westelijk Bekken door te voeren.

Tevens werd op die dag beslist om financieel mogelijk te maken dat verschillende enveloppen ter beschikking zouden worden gesteld van de NV Mijnen. Het financieringsmechanisme daartoe werd geformaliseerd in het protocol van 5 oktober 1987, dat later zou worden aangevuld met vijf addenda. Voor het Oostelijk Bekken werd toen een eenmalige enveloppe toegekend om alle sociale afvloei-kosten en reconversie-investeringen te dekken. Voor het Westelijk Bekken werden jaarlijks geïndexeerde enveloppen ter beschikking gesteld. Na deze beslissing is in 1989 de regionalisering van de nationale sectoren doorgevoerd, waarbij de rechten en verplichtingen die uit dit protocol met betrekking tot de mijnen voortvloeien, door het Vlaams Gewest werden overgenomen.

In 1989 besliste de Vlaamse regering om ook de activiteiten in het Westelijk Bekken te beëindigen. Overschotten op de jaarlijks geïndexeerde enveloppe van het Westelijke Bekken werden volgens de halvefrankenregeling verdeeld. Dit betekent dat de helft van de overschotten ter beschikking werd gesteld aan de NV Mijnen om reconversie-investeringen uit te voeren. De andere helft bleef bij beslissing van de Vlaamse regering van 30 juni 1989 bij de Vlaamse regering, die deze middelen aanwendde voor de betaling van pensioenwachtvergoedingen aan voormalige KS-werknemers, voor

mijnwerkersleningen en het Toekomstcontract Limburg.

Een tweede belangrijke stap is het financieringsprotocol dat werd afgesloten op 21 december 1994. Zoals u weet is dit protocol totstandgekomen naar aanleiding van het ontwerp van decreet dat dit parlement heeft aangenomen op 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, de Vlaamse Milieuholding, NV Mijnen en de Limburgse Investeringsmaatschappij. In dit decreet moet de aanleiding worden gezocht in de beslissing op 21 december 1994 om een nieuw protocol af te sluiten, ter vervanging van dat van oktober 1987. De financieringsstroom waarop de NV Mijnen recht zou hebben indien het protocol van 1987 onverkort zou worden toegepast, werd toen vastgesteld op 24,6 miljard frank. Via het decreet van 13 juli 1994 werd het Limburgfonds opgericht dat deze middelen verdeelde. Aan Mijnen NV werd 13,141 miljard frank overgemaakt voor de dekking van haar nog openstaande exploitatieverliezen. Het saldo van de sociale enveloppe die op dat ogenblik 1,429 miljard frank bedroeg, werd overgemaakt aan de SIM VZW in vereffening. De resterende gelden, met name 10,03 miljard frank voor de uitvoering van het economisch reconversie- en expansiebeleid zoals bepaald in het toekomstcontract, werden ter beschikking gesteld onder de vorm van een lening aan de nieuwe NV Limburgse Reconversie maatschappij.

In artikel 10 van het decreet van 13 juli 1994 werd het statuut en de taak van de LRM bepaald als "een investeringsmaatschappij met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap die zich zal toeleggen op projecten ter ondersteuning van de reconversie in de provincie Limburg". In de daaropvolgende beheersovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de LRM wordt deze decretale investeringsopdracht nader omschreven en gedetailleerd.

Volgend op dit protocol werd er een eerste addendum afgesloten op 26 maart 1996. U weet dat dit addendum tot stand kwam ingevolge het Witte-Donnerdagakkoord van 26 april 1995, waarin een aantal concrete beslissingen werden genomen die de economische reconversie moeten ondersteunen. Het gaat meer bepaald om een rollend fonds voor de financiering van industrieterreinen, een enveloppe voor acquisitiebeleid ten aanzien van buitenlandse investeerders en een investeringsprogramma in de socialehuisvestingssector. De middelen, met name 2,5 miljard frank, werden toen gehaald uit de investeringsenveloppe van 10,03 miljard frank van de LRM en werden via het Limburgfonds ter beschikking gesteld van enerzijds de

Van Mechelen

GOM Limburg en anderzijds de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, die de terugbetalingsverplichting van LRM voor dit bedrag overnamen. De lening van de LRM vanwege het Vlaams Gewest werd daardoor verminderd tot 7,53 miljard frank.

Uiteindelijk werd in 1998 beslist om aan dezelfde overeenkomst een tweede addendum door te voeren. Daarin werd gestipuleerd dat het consortiumkrediet van de Vlaamse regering volledig werd overgenomen door de LRM. Dit had als gevolg dat de terugbetaling van de lening in plaats van aan het Vlaams Gewest, rechtstreeks aan de Fortis-bankgroep diende te gebeuren. De eerste terugbetaling van deze lening – een schijf van 1,501 miljard frank – zal plaatsvinden op 21 december 2001 en zal worden voortgezet tot 2007.

Hieruit kunnen we afleiden dat de LRM een naamloze vennootschap is met een zeer specifieke investeringsopdracht die decretaal is geregeld door het Vlaams Parlement op 13 juli 1994. De middelen voor deze investeringsopdracht werden ter beschikking gesteld onder de vorm van een lening, met als gevolg dat bij iedere investeringsbeslissing rekening moet worden gehouden met een exitformule en de terugbetaling van de geïnvesteerde bedragen.

Sociale reconversie behoort niet tot de decretale opdracht van de LRM, en werd in het verleden uitgevoerd door de SIM VZW, die vandaag in vereffening is en die over geen middelen meer beschikt, door het Limburgfonds en door de VZW Permanente Werkgroep Limburg.

De nazorgrol die de LRM werd toebedeeld in de beheersovereenkomst houdt in dat bestaande verbintenissen en sociale en milieuhygiënische verplichtingen moeten worden uitgevoerd, zoals het naleven van CAO's, sanering, slooping en restauratie via de dochteronderneming Mijnen NV. De middelen hiertoe bestaan uit een hele reeks provisies die vandaag in de boekhouding van de NV zijn voorzien en werden via het Limburgfonds ter beschikking gesteld van de NV Mijnen. Bij de berekening van deze middelen werd geen rekening gehouden met een gelijkschakeling van het statuut van de oostelijke mijnwerkers aangezien hiervoor geen juridische grondslag bestond ingevolge de decretale beslissing van 13 juli 1994. Bovendien werden de pensioenwachtvergoedingen van de westelijke arbeiders gefinancierd met de halve franken die bij het Vlaams Gewest zijn gebleven ten gevolge van het overschot op de financieringsenveloppe. Noch

de NV Mijnen, noch de LRM hebben hier enige verplichting.

Ten slotte dient gesteld dat aan iedere belanghebbende – en dit is waarschijnlijk de oorzaak van het dispuut – open en uitvoerige informatie werd verstrekt over het akkoord dat tussen de KS-directie en de leiding van de mijnwerkerscentrale van alle arbeidersvakbonden werd gesloten op basis van de regeringsbeslissing van 31 december 1986.

Ik besluit door te stellen dat het regeerakkoord vandaag niet voorziet in het heropenen van de discussie. De heer Schuermans heeft een concreet voorstel geformuleerd waarbij we het debat opnieuw zullen voeren. Deze commissie heeft de opdracht om de reconversiegelden van de LRM op een oordeelkundige manier aan te wenden in het kader van de opdracht die door dit parlement aan de LRM is gegeven. De raad van bestuur van de LRM heeft niet het recht om af te wijken van deze opdracht.

Bij mijn weten is er op mijn niveau geen overleg gepleegd. Mijn enige gesprekspartner is de voorzitter en gedelegeerd bestuurder van de raad van bestuur van de LRM. We proberen deze gelden binnen de decretale, juridische en financiële contouren in te zetten. Op deze manier willen we een nieuwe economische dynamiek geven aan de provincie Limburg.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik dank de minister voor zijn uitvoerig en gedetailleerd antwoord. Hij heeft een aantal dingen duidelijk naar voren gebracht. Ik wil toch nog een aantal opmerkingen maken. Het is uiteraard zo dat de steenkoolmijnen behoorden tot de nationale sectoren. In de KS zitten we echter met het gegeven dat er een verschillende afvloeieregeling is bedongen binnen hetzelfde bedrijf voor een groep van arbeiders.

Ik heb goed gehoord dat de specifieke opdracht van de LRM, omwille van haar juridisch statuut, sociale reconversie niet toelaat. Ik begrijp ook dat er in het decreet van 13 juli 1994 geen mogelijkheid wordt opengelaten tot gelijkstelling van de pensioenen en statuten. Ik wil rustig bekijken of er daar nog op kan worden ingewerkt.

Ik apprecieer alleszins dat er eindelijk werk wordt gemaakt van een goede aanwending van de LRM-gelden. In Limburg is iedereen daar voorstander van. Wij hebben jammer genoeg in het verleden geen al te beste reputatie opgebouwd om daar op

Janssens-Vanoppen

een positieve manier mee om te gaan. Er kan een enorme dynamiek totstandkomen als deze gelden op een creatieve maar ook positieve manier worden aangewend. Ik laat het verder aan de mijnwerkers over wat zij hieruit gaan besluiten. Als er decretaal noch politiek kan worden teruggekomen op hun eis, willen ze naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gaan. Ze zijn er immers van overtuigd dat ze ten opzichte van hun collega's van het Westen op een onrechtvaardige manier werden afgedankt. Als ze van plan zijn die stap te zetten, dan kan ik niet nalaten, en ik hoop de Limburgse collega's hier met mij, om hen daarbij te steunen.

Ik wens de initiatiefnemers in deze commissie alle heil toe om binnenkort iets te doen met de LRM-gelden. In de mate van het mogelijke ben ik zeker bereid om daartoe mijn deel bij te dragen.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : De minister is duidelijk. Er bestaat geen politieke bereidheid, vandaag evenmin als gisteren, om dit probleem op te lossen. Het is niet helemaal correct dat het decreet en de opdracht van de LRM dit onmogelijk maakt. De LRM moet deze sociale problemen niet oplossen. Het staat de overheid echter vrij om het kapitaal te verminderen en voor iets anders te bestemmen. Zij is immers de enige aandeelhouder. Ik wil niet dat we een opening laten om decretaal nog wat te doen. Dit installeert opnieuw de onzekerheid die we wilden wegnemen. Ofwel vinden we de politieke bereidheid om de middelen te onttrekken, ofwel niet. Dan moeten we dit met zoveel woorden zeggen.

De voorzitter : Het antwoord van de minister is zeer duidelijk en juridisch onderbouwd. Men heeft ooit de oorspronkelijke middelen decretaal verminderd van 10 naar 7,5 miljard frank. Als er iets zou moeten gebeuren, kan het alleen decretaal. Daar is een bepaalde meerderheid voor nodig.

De heer Eddy Schuermans : Het is ten aanzien van de mensen niet eerlijk dat er decretaal iets moet gebeuren. Decreeaal zou de opdracht van de LRM of van het Limburgfonds gewijzigd kunnen worden. De overheid kan als enige aandeelhouder voor bepaalde bestemmingen middelen onttrekken aan de LRM en een nieuwe bestemming geven, als daar de politieke bereidheid voor bestaat. Gisteren bestond ze niet, vandaag evenmin.

De heer Ludo Sannen : Ik wil me aansluiten bij de heer Schuermans. Ik denk dat we eerlijk moeten zijn. Er is duidelijk een vraag geweest, ook bij de regeringsonderhandelingen, of er een meerderheid is. De minister heeft duidelijk gezegd dat die meerderheid er niet is, hoe jammer dat ook is.

Er moet inderdaad geen decretale wijziging zijn. Een regering kan beslissen om middelen uit de LRM opnieuw toe te wijzen. We moeten eerlijk zijn. Het is niet omdat wij, Limburgse parlementsleden, een decreet voorstellen, dat er een nieuw perspectief is voor de mijnwerkers. Op dit moment is die meerderheid er niet.

Het is een spijtige vaststelling, maar als deze mensen naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens trekken, zou ik hen daarin willen aanmoedigen.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik ken het dossier al vrij lang. Het is jammer dat na tien jaar nog steeds hetzelfde probleem bestaat. De vorige regering heeft kansen verkeken om dat te regulariseren. Dit werd niet opgenomen in het regeerakkoord, de LRM kan het statutair niet doen. Men kan enkel middelen onttrekken. Dan moet het dossier natuurlijk grondig bekeken worden in al zijn sociale aspecten. Destijds werden bepaalde afspraken gemaakt en afscheidspremies gegeven, en dat moet allemaal gecompenseerd worden. Het is een vrij complex dossier. Misschien loont het de moeite om dat dossier grondig te herbekijken zodat het verleden kan worden afgesloten. Misschien kan de regering een poging doen om het dossier juist te evalueren om geen nieuwe onevenwichten te creëren.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Het zijn allemaal doekjes voor het bloeden. De mensen kopen daar niets voor. De grootste vijand van dit dossier is de tijd geworden. Mensen vergeten snel, behalve als je lijdend voorwerp bent van bepaalde beslissingen of het uitblijven daarvan. Op dit ogenblik is het heel duidelijk dat er in Vlaanderen geen meerderheid is. Men krijgt dit dus niet meer verkocht.

Naast een aantal statuten zijn er ook beslissingen die destijds op het bedrijfsterrein genomen zijn. Daar heeft men mensen dingen voorgespiegeld of geen correcte informatie gegeven. Er zijn wel akkoorden gesloten. Het is een heel ingewikkeld klunnen geworden dat in het verleden had moeten worden ontrafeld. Vandaag kan men deze zaak

Keulen

heel moeilijk verkopen aan de publieke opinie. Het is even moeilijk om inzicht te krijgen in het complexe karakter van het hele dossier.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Jacques Laverge treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de verschillen tussen het standpunt van het Europees Parlement en de Vlaamse regering betreffende de conditionele steun aan ondernemingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de verschillen tussen het standpunt van het Europees Parlement en de Vlaamse regering betreffende de conditionele steun aan ondernemingen.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, op 15 februari 2001 heeft het Europees Parlement in een resolutie over de sociale gevolgen van industriële herstructurerings- en fusies gesteld dat de Europese en de nationale steun aan langetermijnverbintenissen inzake werkgelegenheid en plaatselijke of regionale ontwikkeling moet worden gekoppeld. De resoluties van het Europees Parlement blijken achteraf vaak de basis van nieuwe richtlijnen te vormen. Dit geldt zeker voor resoluties met een sociale inhoud.

Naar aanleiding van de begroting 2001 hebben we in deze commissie al een zeer vruchtbare discussie gehad over de voorziene middelen voor wat we hier economische steunmaatregelen noemen. In het verleden werd die steun bijna altijd volledig gebaseerd op de werkgelegenheid.

De Vlaamse regering wil, gesteund door een meerderheid in deze commissie, een nieuw beleid voeren en wil met deze middelen hoofdzakelijk opleiding en vorming ondersteunen. Desondanks heeft de commissie de regering in het verleden al gevraagd om toch nog in middelen te voorzien voor

het opvangen van een eventuele economische recessie.

Tijdens het begrotingsdebat heeft de minister verklaard dat de tewerkstellingssteun dringend dient te worden hervormd en geheroriënteerd. Hij wil hierbij tevens de nadruk leggen op de initiatieven van de KMO's. Ik vind het persoonlijk spijtig dat de idee van een compensatie door middel van federale trekkingsrechten voor de federale overheid blijkbaar onbespreekbaar was.

De Vlaamse regering wil zich niet langer baseren op de tewerkstellingscijfers en wil de economische steunmaatregelen hoofdzakelijk enten op vorming en opleiding. Door middel van de daarnet al aangehaalde resolutie wil het Europees Parlement net terugkeren naar een koppeling van de steun aan de werkgelegenheid en aan de regionale ontwikkeling. Dit lijken me twee onverzoenbare standpunten.

Ik zou de minister dan ook willen vragen hoe hij het standpunt van het Europees Parlement interpreteert. Is dit standpunt verzoenbaar met de door de minister aangekondigde vervanging van de tewerkstellingssteun door steun voor ondernemingsprojecten die opleiding en vorming bevorderen? In welke mate is de Vlaamse regering gebonden aan deze Europese besluitvorming?

Wellicht zal de minister in zijn antwoord terecht verwijzen naar de problematische afdwingbaarheid van goede bedoelingen. Een goed voorbeeld hiervan zijn de lokale besturen die moesten beslissen over de aanvaarding van bedrijven op lokale bedrijventerreinen. In het verleden heeft men in dit verband vaak de nadruk gelegd op het aantal werkplaatsen per hectare. Men kan dit echter moeilijk afdwingen. Kunnen het Europese en het Vlaamse standpunt in dit dossier als gelijklopend worden beschouwd?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ik zou deze vraag met een kort en duidelijk 'ja' kunnen beantwoorden. Ik neem echter aan dat dit antwoord enige verduidelijking vergt.

We moeten de resolutie van het Europees Parlement over de sociale gevolgen van industriële herstructurerings- en fusies in het juiste kader plaatsen. Deze Europese discussie is nauw verwant met de Renault-case waar Vlaanderen enkele jaren geleden mee is geconfronteerd. Hieruit zijn een aantal maatregelen gevloeid met betrekking tot, bij

Van Mechelen

voorbeeld, de aanmelding en de terugvordering van steunbijdragen.

Uit de tekst van de resolutie blijkt duidelijk de bezorgdheid van het Europees Parlement. Men wil op het Europese niveau proactief werken. Men wil proberen om bepaalde problemen te voorkomen. Men wil bovendien dat beslissingen worden genomen met een zo groot mogelijk respect voor de Europese ondernemingsraden en voor de uitvoering van de richtlijn over het collectief ontslag. Het gaat hier om de sociale beslissingen die gepaard gaan met grote bedrijfssluitingen. Recent heeft een dergelijke sluiting plaatsgevonden in de automobielsector, waar opnieuw sprake is van een duidelijke overproductie.

De resolutie van het Europees Parlement omvat 12 verzoeken aan de Europese Commissie. De vraag van de heer Bogaert concentreert zich op het elfde verzoek. Het lijkt me belangrijk dit punt even volledig aan te halen. Dit punt vormt ook een zekere duiding van een debat dat zowel op het Europese als op het Vlaamse niveau al jaren duurt.

Punt 11 van de resolutie stelt het volgende: '... herhaalt zijn oproep dat met verstrekking van communautaire en nationale steun voor ondernemingen, de doelen van een langdurige waarborging van de werkgelegenheid bij de begunstigde ondernemingen, alsmede regionale ontwikkeling moeten worden nagestreefd' en vervolgt even later met: '... verlangt dat ondernemingen bij niet-nakoming van de opgelegde voorwaarden kunnen worden verplicht tot terugbetaling van de steungelden'. Het Europees Parlement gebruikt in de tekst de term 'herhaalt'. Dit betekent dat het Europees Parlement deze vraag al meermaals heeft gesteld.

Indien men middelen ter beschikking stelt, moet men ook de garantie krijgen dat de werkgelegenheid op lange termijn is gewaarborgd. Indien de ondernemingen deze bepaling niet nakomen, moet dit tot sancties leiden. Dit betekent dat de ondernemingen die ontvangen steungelden dienen terug te betalen.

De vraag is of de Vlaamse regelgeving betreffende de economische expansiesteun nog steeds aansluit bij de betrokken Europese richtlijnen. Wat de door het Europees Parlement gevraagde terugvordering van de verleende steun betreft, is dit mijns inziens zeker het geval.

Het decreet van 15 december 1993 stelt dat de Vlaamse overheid de expansiesteun kan terugvorderen indien de onderneming de wettelijke voorwaarden voor het ontvangen van de steun niet heeft nageleefd en vooral indien ze de wettelijke informatie- en raadplegingsprocedures in het geval van een collectief ontslag niet heeft nageleefd. Deze expansiesteun kan dan worden teruggevorderd binnen een termijn van vijf jaar, te rekenen vanaf het ogenblik dat de steun is aangevraagd. Dit is in het verleden trouwens al gebeurd.

De heer Bogaert heeft ook een meer inhoudelijke vraag gesteld over de toekomst van de Vlaamse expansiesteun. De Vlaamse regering wil de meertewerkstellingssteun opschorten. Dit punt wordt sinds vorige zomer besproken met het Vesoc, dat het standpunt van de regering onderschrijft. Dit betekent uiteraard dat de andere steunregelingen voorlopig ongewijzigd blijven bestaan.

Bij de begrotingsbesprekingen van vorig jaar zijn heroriënteringen aangekondigd. We zijn momenteel op zoek naar de juiste omkadering. In dit verband lopen momenteel een hele reeks informatieprocedures.

De vraag is wat te doen met de budgettaire middelen die ten gevolge van de opschorting van de meertewerkstellingssteun zullen vrijkomen. Het Europees Parlement heeft aan de Europese Commissie een beleidslijn voorgesteld. Kunnen we de vrijgekomen middelen heroriënteren op een manier die aan deze beleidslijn beantwoordt? Ik verwijs daarvoor naar de recente verordening van de Europese Gemeenschap van 12 januari 2001 over de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-verdrag met betrekking tot opleidingssteun. De Europese Commissie bepaalde daarin: 'Opleiding heeft over het algemeen positieve externe effecten voor de samenleving als geheel, omdat zij het aanbod van geschoolde arbeidskrachten waaruit andere ondernemingen kunnen putten, verhoogt, het concurrentievermogen van de communautaire industrie verbetert, en een belangrijke rol in de werkgelegenheidsstrategie speelt. Gelet op het feit dat de ondernemingen in de Gemeenschap over het algemeen te weinig in de opleiding van hun werknemers investeren, kan staatssteun helpen deze onvolkomenheid van de markt te corrigeren.' Ik citeer dit letterlijk uit verordening EG68/2001 van 12 januari 2001.

Verder gaat het ook nog over het belang van de bekwaamheden die noodzakelijk zijn voor goed opgeleide werknemers op een moderne en flexibele arbeidsmarkt.

Van Mechelen

Uit dit standpunt van de Europese Commissie kan duidelijk worden afgeleid dat de beleids optie om de steun voor meertewerkstelling op te schorten ten voordele van opleidingssteun aan ondernemingen perfect verzoenbaar is met zowel de houding en de oproep van het Europees Parlement, als met de lijn die de Europese Commissie aanhoudt.

Punt 12 van de resolutie luidt : ‘verzoekt zijn voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de commissie, de raad, de regering en de parlementen van de lidstaten, en de sociale partners’. Het Europees Parlement wenst dat hierover in alle parlementen een inhoudelijke discussie wordt gevoerd, met het oog op maatregelen die de duurzaamheid van de tewerkstelling voor een lange periode kunnen garanderen. Eén van de beste maatregelen daartoe is het zorgen voor voldoende opgeleide arbeidskrachten om onze ondernemingen hier te houden en uit te bouwen. In de voorbije twintig jaar is hier, sinds het beleid van de heer Geens, een klimaat totstandgekomen van onderzoek en ontwikkeling, en van kennisverwerving en kennisinstututen. We moeten proberen ons beleid verder in die zin te oriënteren.

Op dit ogenblik ligt een vraag om advies bij de Raad van State over de mogelijkheid om deze meertewerkstellingssteun op te schorten. Dit zal aanleiding geven tot de feitelijke opschorting en de publicatie daarvan in het Belgisch Staatsblad. In het Vesoc-overleg is de beslissing om de meertewerkstellingssteun op te schorten unaniem en formeel goedgekeurd door alle partners, werkgevers en werknemers. Daar is ook beslist om een werkgroep op te richten die de heroriëntering moet begeleiden van een deel van de vrijgekomen middelen in functie van opleiding en vorming. Deze werkgroep vergadert een dezer dagen op mijn kabinet, om te zoeken naar een werkbaar model. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het stimuleren van opleiding en vorming voor werknemers van KMO's.

We hebben met het Vesoc afgesproken na deze oefening met alle partners tot een soort van plenaire technische werkgroep te komen. Dat moet uitmonden in een voorstel aan het Vesoc, uit te werken in een nieuwe richtlijn, zodat we begin volgend jaar met dit nieuwe mechanisme voor expansiesteun van start kunnen gaan.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig en onderbouwd antwoord. Ik kan me ten volle vinden in dit beleid ;

dat is ook tijdens het begrotingsdebat gebleken. De ‘meertewerkstellingsnorm’ wordt dus opgeschort, en zal op een wettelijk geregelde wijze worden stopgezet. Daarna wordt overgestapt op een opleidingsnorm. Over de implementatie daarvan wordt nog met de sociale partners onderhandeld.

Blijven de budgetten voor economische steunmaatregelen onverkort gelden, met dien verstande dat er andere normen worden toegepast ? Moeten er nog veel dossiers worden afgewerkt waarvoor men juridisch verplicht is de oude normen te hanteren ?

Minister Dirk Van Mechelen : Zolang de huidige steunregeling van kracht is, kunnen dossiers worden ingediend. Ik neem bij deze opschorting geen enkel risico op het creëren van rechtsonzekerheid. Pas op de dag van de publicatie in het Staatsblad vervalt deze steunregeling.

De heroriëntering van de middelen zal inderdaad hoofdzakelijk gebeuren in functie van opleiding en vorming. We hebben ook beslist om een deel van die middelen te gebruiken om een extra impuls te geven aan een goed zogenaamd locatiebeleid. Bij de uitwerking van de conclusies van het strategisch plan Ruimtelijke Economie zullen we een deel van die middelen aanwenden.

We onderzoeken momenteel het mechanisme om te weten te komen hoe we sneller betere bedrijventerreinen beschikbaar kunnen maken voor de Vlaamse ondernemingen. Uit de eerste resultaten van de studie van het SPRE blijkt dat het licht niet op oranje, maar op rood staat. In 62 van de 103 economische knooppunten in Vlaanderen zijn geen bedrijventerreinen meer beschikbaar. We willen daar actief via een aantal instrumenten iets aan veranderen.

Een van die instrumenten is het idee van een amortisatiefonds, dat momenteel wordt onderzocht. In een gemengde werkgroep met OVAM zoeken we ook uit waar de brown sites zitten die we snel moeten aanpakken. In overleg met de administratie Ruimtelijke Ordening wordt gewerkt aan een volledige screening van het gewestplan om na te gaan waar nog industriezones beschikbaar zijn. De vraag is of de industriezones die op het gewestplan zijn ingekleurd, de facto realiseerbaar zijn, en zo neen, waarom niet. Als we weten waarom ze op dit moment niet beschikbaar zijn, moeten we uitzoeken of er instrumenten zijn om ze terug in het circuit te brengen, dan wel of een aantal van die terreinen definitief om historische redenen, zoals een nieuwe bebouwing, onbruikbaar zijn geworden. We zullen dan ook de ruimtebalans moeten bijsturen, en een actiever beleid voeren voor het ontwikkelen van nieuwe green fields. We werken dus op twee sporen.

Van Mechelen

Het probleem met deze steun is dat we eerst moeten beslissen om in de volgende jaren middelen vrij te maken. We moeten dit jaar de steun opschorten en een nieuw kader ontwikkelen. Volgend jaar kunnen we dan de heroriëntering op het terrein uitvoeren. We zullen daar graag verslag over uitbrengen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de geplande hervorming van Gimvindus in het licht van de recente fusies in de staalindustrie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de geplande hervorming van Gimvindus in het licht van de recente fusies in de staalindustrie.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, min of meer toevallig is Gimvindus de op een na grootste aandeelhouder geworden van de nieuwe en blijkbaar grootste staalgroep ter wereld, NewCo. Bij de fusie werd de waarde van het aandelenpakket geschat op ongeveer 10 miljard frank. Vroeger werd reeds beslist dat Gimvindus moet verdwijnen. We hebben het dus over een instelling die gedoemd is te verdwijnen, maar die tegelijkertijd een hele grote aandeelhouder wordt van een heel belangrijke staalgroep.

Na het verdwijnen van Gimvindus zou een nieuwe constructie ontstaan. De PMV of de VPM zouden de mogelijkheid krijgen om er aandeelhouder van te worden. Welke maatschappij zal op dit aanbod ingaan ? Of zullen ze allebei de staalparticipaties beheren ?

Mijnheer de minister, u hebt verklaard dat u een bonafide aandeelhouder wenst te zijn en dat u daarom niet zult overgaan tot de onmiddellijke verkoop van Gimvindus. We hebben de jongste tijd

nogal wat negatieve ervaringen opgedaan met aandelen waarbij de overheid een vinger in de pap had. Het klimaat in de staalsector is momenteel gunstig. Misschien kan het een aanzet geven om wel tot verkoop over te gaan. Of misschien kan het ertoe leiden dat we aandeelhouder blijven en dat PMV of VPM het pakket bijgevolg niet verkoopt.

Gimvindus controleert samen met Sidmar de helft van Finindus. Vermits Sidmar opgaat in de nieuwe groep, zal die groep een deel van Finindus controleren. Hoe zullen we uit dit kluwen geraken ? Wilt u de situatie laten bestaan of bent u van plan om de participatie van Gimvindus in Finindus te behouden door ze over te dragen aan de PMV of de VPM ?

Is het bij een eventuele verkoop van het aandelenpakket in NewCo, niet mogelijk om onmiddellijk ook te onderhandelen over het aandelenpakket dat Gimvindus nu beheert in Sidmar en ALZ ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Goethem, ik zal mijn best doen om uw vragen één voor één te beantwoorden. U vroeg wat er bij de overname zal gebeuren met Gimvindus. We mogen niet over het hoofd zien dat Finindus een gemengde maatschappij is waarvan Gimvindus en Sidmar, via Sidarfin, elk over 50 procent van de aandelen beschikken. In het verleden werd overeen gekomen dat de opbrengsten van Sidmar tot 2006 opnieuw worden geïnvesteerd in de vennootschap opdat die in staat is om belangrijke investeringen te doen.

De waarde van Gimvindus wordt in het licht van de onderhandelingen geraamd op 1,4 procent van de aandelen van de nieuwe staalvennootschap. Ik benadruk dat het over schattingen gaat die voortvloeien uit de onderhandelingen, niet over harde beslissingen. Als de raming klopt, worden we inderdaad de tweede grootste aandeelhouder na de Luxemburgse staat die 6,4 procent van de aandelen zal bezitten dankzij de participatie in de Arbeidsgroep.

De staalparticipaties van Finindus in ALZ zijn reeds opgenomen in deze berekening. Finindus beschikt op dit ogenblik over 25,24 procent van de aandelen van ALZ. De overige aandelen zijn in handen van Sidmar en van Sidarfin. Al deze aandelen zullen deel uitmaken van de overnameoperatie.

Van Mechelen

U stelde ook een vraag over de eventuele exit van Gimvindus uit Finindus. Tot dusver is echter enkel overeengekomen dat Gimvindus of zijn rechtsopvolger uit de middelen van Finindus kan putten om eventuele kapitaalverhogingen van arbeid te volgen teneinde ons aandeelhouderschap niet te laten verwateren. Als de operatie doorgaat, kan bijvoorbeeld worden geopteerd om de aandelen van Finindus om te zetten in aandelen van de nieuwe staalgroep. Het spreekt vanzelf dat over dergelijke voorstellen nog vrij complexe onderhandelingen moeten worden gevoerd. Als op het voorstel wordt ingegaan, dan is het grote voordeel dat de aandelen een verkoopbaar actief worden voor het Vlaams Gewest. Een van de grote problemen met onze participatie ten belope van 27,8 percent van Gimvindus in Sidmar, was immers dat het over aandelen in een niet-beursgenoteerde vennootschap ging. Bij de voorbereiding van de omzettingsoperatie probeerden we telkens weer om onze aandelen om te zetten in beursgenoteerde aandelen.

U vroeg of het is aangewezen dat de PMV of de VPM hun aandelenpakket in de nieuwe staalgroep behouden. U wijst erop dat opgelet moet worden met de waarde van aandelen. Ik neem aan dat u daarmee verwijst naar een niet-onbelangrijk Iepers bedrijf dat jammer genoeg in moeilijkheden is geraakt. Ik stel voor om de beide situaties niet met elkaar te vergelijken. In de gewijzigde Europese en mondiale constellatie kan het niet de bedoeling zijn dat een overheid op termijn een structurele aandeelhouder blijft van een dergelijke staalvennootschap.

Ik heb op de aankondiging van de megafusie onmiddellijk gereageerd door te wijzen op het belang van het signaal van de Vlaamse overheid in de eerste fase. De overheid moet aantonen dat ze veel waarde hecht aan de stabiliteit van het aandeelhouderschap, want daardoor kan worden gegarandeerd dat de plannen voor investeringen in onze Vlaamse staalbedrijven worden uitgevoerd. Voor Sidmar was een investeringspakket ter waarde van 50 miljard frank goedgekeurd door de raad van bestuur van Arbed. Het investeringsprogramma draait nu op kruissnelheid, het is trouwens zo goed als afgerond. Ook voor ALZ werd een ambitieus programma opgesteld. We hebben er alle belang bij om via een stabiel aandeelhouderschap een signaal te geven. Het is immers van groot belang dat de verdere investeringen in onze twee Vlaamse staalbedrijven doorgaan.

U vraagt ook wie het pakket in de toekomst zal beheren. Deze commissie en dit parlement hebben

me de aangename opdracht gegeven Gimvindus te vereffenen. Die vereffening heeft me al heel wat kopzorgen bezorgd. Eind vorig jaar hebben we een scenario uitgetekend waarmee we proberen om de hele operatie tot een goed einde te brengen met respect voor alles en iedereen. De oppositie zal het ermee eens zijn dat we de plicht hebben erover te waken dat geen enkele van onze Vlaamse ondernemingen erdoor in moeilijkheden geraakt. Ik geef u één voorbeeld : onze participaties in de textielsector. Als we morgen overgaan tot een brute vereffening, dan zetten we een paar Vlaamse textielbedrijven in hun hemd.

Ons scenario voor de vereffening van Gimvindus bestaat uit een aantal stappen. We zullen in een eerste fase overgaan tot de oprichting van een textiel- en een staalfiliaal. Het laatste zal worden opgericht met een minimumkapitaal. Het is de bedoeling dat de staalactiva van Gimvindus erin worden ondergebracht. De raad van bestuur van Gimvindus heeft hierover reeds een principiële beslissing genomen en zal binnenkort een voorstel van beslissing voorleggen aan de Vlaamse regering over de oprichting van een gespecialiseerde dochteronderneming voor de staalparticipaties. Ook over het textielfiliaal wordt overleg gepleegd met het sectorcomité van de SERV. Alles moet geleidelijk en zo transparant mogelijk gebeuren.

Op dit ogenblik winnen we steeds advies in over de zaak. Wellicht moeten we een decreetswijziging doorvoeren, want natuurlijk moet het doel van de opdracht die in het decreet van 13 juli 1994 is opgenomen over Gimvindus, worden gewijzigd. Gimvindus zal niet langer actief moeten investeren, we zullen het valoriseren van het vereffeningsscenario actief moeten voorbereiden.

U vroeg of ik op de hoogte was van de onderhandelingen. Ik heb hierover al aan deze commissie verteld dat de Vlaamse regering na de beslissing van het parlement vóór het zomerreces, in de maand augustus nogal wat tijd heeft uitgetrokken voor werkbezoeken. We zijn onder meer op bezoek geweest bij Arbed in Luxemburg. We hebben er gesprekken gevoerd met de voorzitter van de raad van bestuur, de heer Kinsch, en met de gedelegeerd bestuurder, de heer Wagner. We zijn ook op werkbezoek geweest bij Sidmar. Daar hebben we onder meer gepraat met de heer Matthys. Tijdens een werkbezoek aan ALZ hebben we gesproken met de gedelegeerd bestuurder, de heer Roos. De bedoeling van de gesprekken was het uitzoeken van de toekomst van de bedrijven en het opmaken van een stand van zaken in verband met de onderhandelingen die Gimvindus en Arbed voerden over de mogelijke aandelenwissel.

Van Mechelen

Uit de gesprekken is gebleken dat schaalgrootte heel belangrijk was voor de staalsector in Europa. Om te kunnen ontkomen aan een aantal cyclische bewegingen, bleek een verdere integratie van de staalindustrie onvermijdelijk. Dit alles heeft geleid tot een operatie waarbij topmensen van onze staalbedrijven het roer in handen hebben genomen en die heeft geleid tot de megafusie. Uiteindelijk heb ik op 16 februari samen met de minister-president een delegatie ontvangen. De heren Wagner, Mathys en Roos hebben ons op de hoogte gebracht van de stand van zaken. Ze vertelden dat de principiële beslissing over de megafusie zou worden voorgelegd aan de raden van bestuur. Wij hebben toen een aantal voorwaarden *conditio sine qua non* op tafel gelegd over het behoud van de tewerkstelling, het realiseren van de investeringsprogramma's en het voortbestaan van het onderzoek- en ontwikkelingscentrum van Sidmar dat van wereldniveau is. De vertegenwoordigers van Arbed hebben positief gereageerd op onze eisen.

U vroeg of de mogelijkheid bestaat om het aandelenpakket van Gimvindus in Sidmar en ALZ onmiddellijk op te nemen in de onderhandelingen. Ik heb u al gewezen op de mogelijkheid om het aandelenpakket van Gimvindus in Sidmar om te ruilen tegen aandelen van Arbed. Mijn voorganger was hiervan op de hoogte en ook ik werd hierover onmiddellijk geïnformeerd na mijn aantreden. De operatie is nog niet afgerond omdat we bijzonder omzichtig tewerk dienden te gaan. We wilden immers niet het risico lopen dat het volledige staaldossier aan een onderzoek van de Europese Commissie werd onderworpen. We waren natuurlijk vrij goed op de hoogte van de valorisatie van de aandelen van Arbed en Gimvindus. Er werd toen al rekening mee gehouden dat ook de ALZ-participaties van Finindus op termijn in deze operatie konden worden betrokken.

Dan kom ik nu bij mijn antwoord op uw laatste vraag. Ik herhaal die vraag even. Kloppen de beweringen dat de verkoop van het aandelenpakket pas begin volgend jaar plaats zou kunnen vinden, of zie ik de mogelijkheid sneller te handelen en de goede noteringen van de staalaandelen te benutten? Ik wil duidelijk stellen dat dit niet onze hoofdbetrachting is. Het belang van het bedrijf moet de basisdoelstelling vormen.

Het is ook belangrijk dat we nu de eerste stap kunnen zetten om onze niet-beursgenoteerde aandelen en participaties om te zetten in beursgenoteerde aandelen. Op die manier is er de mogelijkheid tot

valorisatie. De omzetting in nieuwe aandelen is natuurlijk een onvoorstelbaar complex proces. Men moet maar eens nagaan om welke bedrijven en om welke schaalgrootte het gaat. Op dit moment maakt het management zich sterk dat men zal proberen om voor dit dossier in de tweede helft van het jaar de goedkeuring van de Europese Commissie te krijgen.

De goede notering van de staalaandelen is uiteraard een gelukkige zaak. Het Arbed-aandeel is enorm gestegen, maar die stijging van Arbed komt eigenlijk neer op het goedmaken van een groot deel van de 'décôte' die op dat aandeel zat. Dat was ook een van de grote discussies met betrekking tot de aandelenswap die we hebben voorbereid tussen Gimvindus, Sidmar en Arbed. Er was echt sprake van een totale onderwaardering van de beurs voor de waarde van het staalbedrijf Arbed. Een van de redenen daarvoor was de vrij ondoorzichtige financiële structuur van het bedrijf.

In het licht daarvan was Arbed vragende partij om die zeer complexe participatie – met onder meer die Gimvindus-participatie in Sidmar – om te zetten in Arbed-aandelen. Op die manier kwamen er rechtstreekse lijnen tot stand. De reactie van de beurs op die nieuwe structuur heeft ervoor gezorgd dat een groot deel van die 'décôte' is goedgeemaakt. Het is echter nog niet helemaal goedgeemaakt. De beursnotering van het Arbed-aandeel is nog steeds lager dan de waarde van het bedrijf als zodanig. We mogen echter zeker spreken van een structurele correctie van het aandeel. Dit neemt niet weg dat we goed moeten beseffen dat de staalsector conjunctureel opnieuw in een periode van lage marktprijzen komt. We bevinden ons dus niet in de beste periode.

Wat mij betreft, is dit vandaag niet aan de orde. Het Vlaams Gewest heeft de plicht om mee te bouwen aan dat grote bedrijf, waaruit de nationale overheden zich terugtrekken. Ik denk bijvoorbeeld aan een bedrijf als Usinor. Daar is sprake van een zeer versnipperd aandeelhouderschap wat ook voordelen biedt. Ook in Luxemburg is er een sterke evolutie geweest. De nationale overheden zijn bereid om zich terug te trekken en garanties te geven voor een zo transparant mogelijk beleid van de betrokken bedrijven.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid en duidelijk antwoord. Ik onthoud vooral dat het niet de bedoeling

is van de overheid om op termijn in dat bedrijf te blijven.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister, ik heb twee beschouwingen en een bijkomende vraag. Volgens mij was het een goede beslissing om mee te stappen in die grote fusie. In de vorige regeerperiode waren we al begonnen met die operatie. Het gaat hier inderdaad om een zeer complexe zaak. Het was niet zozeer de bedoeling om de liquiditeit te verhogen. Sommigen waren die mening toegedaan, maar dat was dus zeker niet het geval.

In Wallonië stelt men zich terecht een aantal vragen. In tegenstelling tot die Waalse staalbedrijven is het echter duidelijk dat onze twee bedrijven een hoge toegevoegde waarde hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan de toepassingsmogelijkheden in de automobielsector. Onze bedrijven zullen zich in een grotere groep veel gemakkelijker kunnen handhaven. Ze zullen bovendien waarschijnlijk ook nieuwe mogelijkheden krijgen. Op dat vlak is het dus een goede operatie.

Mijn vraag heeft betrekking op de waarde van het totale pakket. Op het moment dat de NewCo-constructie werd opgezet, ging het bij dat hele pakket van onze participaties via Gimvindus en Finindus om een bedrag van 10 miljard frank. Dat heb ik toen in ieder geval in de pers gelezen. In de periode dat ik met dat dossier bezig was, werd die waarde echter geschat op 20 tot 25 miljard frank.

Men mag me niet verkeerd begrijpen. Ik deel het standpunt van minister Van Mechelen dat het Vlaams Gewest er belang bij heeft om daar de komende jaren in te blijven participeren. Het zou dus verkeerd zijn om onmiddellijk een soort cashoperatie door te voeren. In de pers werd bijvoorbeeld gesuggereerd dat – aangezien Gimvindus niet naar de beurs kon gaan – het Vlaams Gewest een soort alternatief kon ontwikkelen door de participaties in de twee staalgroepen te valoriseren.

Ik heb echter de volgende vraag. Wat betekent dat bedrag van 10 miljard frank eigenlijk ? Zoals ik al zei, was er vroeger sprake van een bedrag van 20 tot 25 miljard frank. Waarop is dat cijfer van 10 miljard frank dan gebaseerd ? Ik besef dat het om een zeer complexe aangelegenheid gaat, maar dat bedrag van 10 miljard frank lijkt me eigenlijk totaal uit de lucht gegrepen. Volgens mij scheidt het dus een totaal verkeerd beeld van de reële waarde.

De voorzitter : Mijnheer de minister, de zaak is nog hangende. Er moet ook nog een reactie komen van Europa. Toch zien we nu al een aantal commerciële, economische en politieke gevolgen. Usinor heeft in 2000 een winst gemaakt van 30 miljard frank. De inox-afdeling in Wallonië heeft echter een verlies geleden van 800 miljoen frank. Gisteren kwam er dan ook een voorstel van Usinor om maatregelen te nemen ten opzichte van dat Waalse bedrijf. Dat bedrijf is eigenlijk een concurrent van ALZ. Dit laatste bedrijf staat er met het investeringsprogramma opnieuw veel beter voor. Er is druk vanuit de Waalse regering om de duizend werknemers van de Waalse inox-afdeling van Usinor toch te behouden. Men is dus nog altijd bezig met het voorbereiden van de fusie, maar toch zijn er al duidelijk gevolgen op economisch en politiek vlak. Ik wil u vragen om ook daar oog voor te hebben.

Minister Dirk Van Mechelen : Wat dit betreft, zitten we op dezelfde golflengte. Er is zeker continuïteit in het beleid. Men had afgesproken dat bij een voorgenomen omruiling van Gimvindus- in Arbed-aandelen men deze niet zou valoriseren maar dat men, in het belang van de stabiliteit van de onderneming, samen met de Luxemburgse overheid en andere partners zou komen tot een 'syndicaire overeenkomst van aandeelhouders'. Het gaat om een gigantisch investeringspakket dat hoofdzakelijk in Vlaanderen op tafel lag. Ik hou me aan dat engagement.

Ik wens te onderstrepen dat de megafusie niet zal leiden tot een soort Belgische samensmelting van de staalsector. De operatie die vandaag wordt voorbereid, heeft betrekking op de hoogovens van Charleroi, die deel uitmaken van de Usinorgroep, en Sidmar-ALZ, dat deel uitmaakt van de Arbedgroep. De megafusie zal op het onderliggende vlak niet leiden tot een fusie van bedrijven op nationaal vlak, wel integendeel. Men zal gespecialiseerde bedrijfspotten uitbouwen. Daarin zullen een aantal Vlamingen een zeer eminente rol kunnen spelen.

ALZ en Sidmar realiseren een zeer hoge toegevoegde waarde. Sidmar ligt aan een waterloop en de ontsluiting via de Noordzee. Dit is van doorslaggevend belang. Ik heb aan de heer Matthys gevraagd in welke mate we kunnen nagaan wat het belang is van de sluis van het kanaal Gent-Terneuzen. Via een PPS-constructie zouden we kunnen streven naar een versnelde verbetering van de sluis om nieuwe mogelijkheden te creëren en grotere schepen directe toegang te verlenen tot Sidmar. Op die manier wordt de kostenstructuur nog verbeterd. De toekomst van het bedrijf wordt zo structureel verankerd.

Van Mechelen

Over de waarde heeft men nogal wat berekeningen gemaakt. Via de zuivere berekening op basis van de aandelenkoers en de potentiële aandelen komen we uit op een bedrag van een kleine 10 miljard frank. De groep heeft het over 9 miljard frank. Het gaat dan wel over de beurswaarde. De intrinsieke waarde van het bedrijf is natuurlijk veel hoger. In de Arbedperiode was er een fenomenale disagio in een verhouding van 30/100. Als men beslist om niet te valoriseren, is deze zaak eigenlijk niet aan de orde.

De heer Eric Van Rompuy : Bij de omzet van de aandelen is er toch een bepaalde prijs.

Minister Dirk Van Mechelen : Dan komt men uit op 9 miljard frank.

De Eric Van Rompuy : Heeft men daar al over onderhandeld ? Als men discussieert op basis van die beurswaarde, doet men een slechte operatie.

Minister Dirk Van Mechelen : Er is een werkgroep aan de slag om die valorisatie en omzettingsgraden te berekenen en, indien nodig, te heronderhandelen.

Het bedrag van 10 miljard frank werd bekomen door een berekening van journalisten. Het komt niet van mij.

De heer Roland Van Goethem : De nieuwe groep heeft een waarde van 240 miljard frank op basis van de beurskoers van Usinor. Men heeft alle aandelen bijeengevoegd. 4 percent van 240 miljard frank is ongeveer 9 miljard frank.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.33 uur.*
